S 75 44
Департаментъ Хозяйственный

ЕВРЕЙСКОЕ НАСЕЛЕНІЕ

и

ЗЕМЛЕВЛАДѢНІЕ

ВЪ ЮГО-ЗАПАДНЫХЪ ГУБЕРНІЯХЪ

ЕВРОПЕЙСКОЙ РОССІИ,

ВХОДЯЩИХЪ ВЪ ЧЕРТУ ЕВРЕЙСКОЙ ОСѢДЛОСТИ.

Обработано, по порученію Высочайше учрежденной Высшей Коммисіи для пересмотра дѣйствующихъ о евреяхъ въ Имперіи законовъ, редакторомъ Центральнаго Статистическаго Комитета

В. Ленницынымъ.

ГОСУД. ПУБЛ. БИБЛ. имени М. Е. САЛТЫКОВА С. С. С. Р.
ф. 32-8420

С.-ПЕТЕРБУРГЪ.
1884.

БИБЛІОТЕКА
ХОЗЯЙСТВЕННАГО ДЕПАРТАМЕНТА
М. В. Д.

Въ Государственной Типографіи.

ОГЛАВЛЕНІЕ.

Стр.

Общіе выводы . . . . . V.

Еврейское населеніе въ юго-западныхъ губерніяхъ Европейской Россіи . . 1.

Діаграммы еврейскаго населенія въ губернскихъ и уѣздныхъ городахъ . . 51.

Еврейское землевладѣніе въ губерніяхъ: Бессарабской, Витебской, Волынской, Гродненской, Екатеринославской, Кіевской, Ковенской, Подольской, Полтавской, Таврической, Херсонской и Черниговской . 61.

БИБЛІОТЕКА
ГЛАВНАГО УПРАВЛЕНІЯ
ПО ДѢЛАМЪ МѢСТНАГО ХОЗЯЙСТВА

Предлагаемые результаты изслѣдованія о еврейскомъ населеніи въ юго-западныхъ губерніяхъ Имперіи, входящихъ въ черту еврейской осѣдлости, представляютъ сводъ данныхъ, собранныхъ въ этомъ направленіи губернскими коммисіями по еврейскому вопросу и, отчасти, дополненныхъ свѣдѣніями изъ другихъ источниковъ.

Дополненіе матеріаловъ губернскихъ коммисій оказалось необходимымъ вслѣдствіе того, что коммисіи, не имѣя общей программы для собиранія статистическихъ свѣдѣній по предметамъ ихъ занятій, собрали, хотя вообще весьма цѣнныя, но крайне разнохарактерныя и недостаточно полныя данныя.

Изъ 16 обслѣдованныхъ губерній болѣе или менѣе полныя свѣдѣнія о еврейскомъ населеніи получены по губерніямъ: Бессарабской, Витебской, Волынской, Екатеринославской, Кіевской, Минской, Могилевской, Полтавской, Херсонской и Таврической (10 губ.); менѣе же полныя—по губерніямъ: Виленской, Гродненской, Ковенской, Подольской, Харьковской и Черниговской (6 губ.).

Изъ послѣднихъ шести губерній по Виленской и Ковенской губернскія коммисіи не дали цифръ населенія *по уѣздно*, а лишь общія цифры жителей въ городахъ, мѣстечкахъ и селеніяхъ *губерніи*.

По Ковенской губерніи цифры жителей въ городахъ и мѣстечкахъ даны по уѣздно, но число жителей въ селеніяхъ показано, какъ и въ предъидущемъ случаѣ, общею цифрою для всей губерніи.

По Подольской губерніи показано число душъ *только* мужескаго пола.

По Харьковской губерніи даны общія числа: «душъ обоего пола въ губерніи», «въ уѣздахъ безъ городовъ», «въ городахъ», «въ г. Харьковѣ», и—отрывочныя цифры для г. Сумы, Сумскаго и Лебедянскаго уѣздовъ.

Наконецъ, по Черниговской губерніи, по городамъ и уѣздамъ, даны цифры одного еврейскаго населенія.

По этой причинѣ, и при отсутствіи иного матеріала, который могъ бы послужить пособіемъ къ данным губернскихъ коммисій для разъясненія частностей вопроса, оказалось прежде всего невозможнымъ получить вездѣ точныя по уѣздамъ цифры населенія вообще и еврейскаго, въ частности, въ мѣстечкахъ отдѣльно отъ городовъ и селеній, вслѣдствіе чего по нѣкоторымъ губерніямъ, а именно: по Екатеринославской, Таврической, Харьковской и Черниговской, въ рубрикѣ «мѣстечки и заштатные города» часто встрѣчаются пробѣлы, а приводимыя цифры показываютъ число жителей въ однихъ заштатныхъ городахъ даннаго уѣзда; число же жителей въ мѣстечкахъ, очевидно, слито въ этихъ случаяхъ съ числомъ жителей въ селеніяхъ.

Далѣе, по губерніямъ Гродненской и Виленской оказалось необходимымъ прибѣгнуть, чтобы выдержать планъ работы, за отсутствіемъ данныхъ поуѣздно въ городахъ, мѣстечкахъ и селеніяхъ, къ цифрамъ вычисленнымъ. Равнымъ образомъ, пришлось также вычислить поуѣздныя цифры для селеній Ковенской губеніи и для числа душъ женскаго пола въ Подольской губерніи.

По Гродненской губерніи, при неимѣніи въ распоряженіи Центральнаго Статистическаго Комитета свѣдѣній о числѣ жителей въ мѣстечкахъ отдѣльно отъ селеній, вычисленіе могло быть сдѣлано лишь приблизительно и по далеко неудовлетворительному методу, а именно: числа душъ всего населенія и евреевъ въ городахъ, мѣстечкахъ и селеніяхъ, приведенныя въ докладѣ Гродненской губернской коммисіи, распредѣлены по уѣздамъ пропорціонально числамъ, даннымъ въ «Памятной книжкѣ по Гродненской губерніи на 1883 годъ», причемъ для городовъ погрѣшность не можетъ быть значительною; но для вычисленія числа душъ въ селеніяхъ отдѣльныхъ уѣздовъ можно было принять за основаніе лишь единственныя имѣвшіеся подъ руками числа душъ *въ уѣздахъ безъ городовъ*, почему, въ этомъ случаѣ, погрѣшности должны быть значительнѣе, хотя онѣ и не представляютъ особой важности въ виду незначительности еврейскаго населенія въ селеніяхъ вообще. Погрѣшности болѣе крупныя должны имѣть мѣсто въ цифрахъ населенія мѣстечекъ Гродненской губерніи, для вычисленія которыхъ по уѣздамъ можно было пользоваться, какъ основаніемъ, *лишь разностями между общею цифрою* населенія уѣзда по «Памятной книжкѣ» и *суммою вычисленныхъ цифръ для города и селеній*. Не смотря, однако, на все это, получен-

ные результаты не представляютъ замѣтныхъ несообразностей и совершенно удовлетворительно связываются съ общею картиною еврейскаго населенія въ юго-западныхъ губерніяхъ Имперіи, представляемою приложенною картограммою, и характеръ распредѣленія его въ губерніи вполнѣ соотвѣтствуетъ характеру распредѣленія евреевъ въ другихъ губерніяхъ,—особенно въ сосѣднихъ.

Въ вычисленіяхъ, сдѣланныхъ для Виленской губерніи, погрѣшности должны быть значительно меньше, ибо въ этомъ случаѣ для распредѣленія по уѣздамъ цифры всего населенія, данной губернскою коммисіею, были болѣе полныя основанія, а именно въ «Памятной книжкѣ Виленской губерніи за 1881 годъ» данъ также отдѣльный перечень мѣстечекъ съ показаніемъ числа жителей. Въ силу этого, пріемомъ, указаннымъ для Гродненской губерніи, здѣсь пришлось пользоваться для вычисленія поуѣздно только еврейскаго населенія, причемъ, однако, вычисленное на достаточно прочныхъ основаніяхъ число всѣхъ жителей, могло служить удовлетворительнымъ критеріемъ вѣрности вычисленныхъ цифръ еврейскаго населенія даже и въ мѣстечкахъ:—лишь для мѣстечекъ Трокскаго уѣзда процентное отношеніе еврейскаго населенія (91,9%) ко всему населенію кажется очень высокимъ.

Въ вычисленіяхъ по Ковенской губерніи погрѣшности не могутъ быть значительными, ибо распредѣленіе цифръ, данныхъ губернскою коммисіею, на основаніи свѣдѣній «Памятной книжки Ковенской губерніи на 1883 годъ», сдѣлано лишь для селеній, что, какъ сказано, въ вопросѣ о еврейскомъ населеніи представляетъ малую важность.

Для Подольской губерніи число душъ женскаго пола вычислено по числу душъ мужескаго пола, приведенному губернскою коммисіею поуѣздно и по категоріямъ, и по показателю отношенія между числомъ душъ мужескаго и женскаго пола, полученному изъ данныхъ, помѣщенныхъ въ «Трудахъ Подольскаго Губернскаго Статистическаго Комитета. 1869.», причемъ этотъ показатель опредѣленъ для евреевъ и не евреевъ отдѣльно, а сообразно этому,—и вычисленіе душъ женскаго пола сдѣлано также отдѣльно для евреевъ и не евреевъ.

По Харьковской губерніи, вмѣсто общихъ и отрывочныхъ цифръ губернской коммисіи, взяты свѣдѣнія «Харьковскаго календаря на 1883 годъ», издаваемаго Харьковскимъ Губернскимъ Статистиче-

скимъ Комитетомъ, ибо они представляютъ полную картину населенія. При населеніи въ 8,474 души евреевъ на 2,160,263 души всего населенія губерніи, что составляетъ 0,4%, такая замѣна, какъ не имѣющая почти никакого вліянія на результаты, въ виду указаннаго преимущества данныхъ Губернскаго Комитета, должна была быть необходимо сдѣлана.

Наконецъ, по Черниговской губерніи недостающія свѣдѣнія о числѣ всѣхъ жителей взяты изъ всеподданнѣйшаго отчета Черниговскаго Губернатора за 1880 годъ, при чемъ цифры еврейскаго населенія оказались, за немногими исключеніями, тождественными съ цифрами губернской коммисіи, а въ тѣхъ случаяхъ, гдѣ встрѣчается разногласіе, — оно крайне невелико, и причину его нужно искать въ томъ, что по нѣкоторымъ мѣстностямъ губернская коммисія имѣла возможность получить другія свѣдѣнія, которыя она признала болѣе точными.

Такъ какъ, однако, цѣль губернскихъ коммисій заключалась не въ полученіи абсолютныхъ цифръ еврейскаго населенія въ районахъ своихъ занятій и абсолютныхъ цифръ всего населенія, что могло быть достигнуто, болѣе или менѣе близко, исключительно путемъ переписи,—а въ возможно точномъ опредѣленіи густоты еврейскаго населенія *въ губерніяхъ и характера его размѣщенія въ различныхъ типахъ поселеній, а также въ собраніи матеріала, совокупность котораго позволила бы уяснить характеръ распредѣленія евреевъ на протяженіи всей территоріи,* занятой 16 обслѣдованными губерніями, входящими въ черту еврейской осѣдлости, то данныя о еврейскомъ населеніи этой части Имперіи, добытыя дѣятельностью губернскихъ коммисій, слѣдуетъ считать достаточными, ибо упомянутые недостатки нѣкоторыхъ цифръ могутъ лишь въ очень небольшой мѣрѣ вліять на цифры процентнаго отношенія евреевъ ко всему населенію, которыя и играютъ самую существенную роль въ дѣлѣ уясненія указанныхъ вопросовъ. *Цѣлью губернскихъ коммисій было,* главнымъ образомъ, *разъясненіе предмета съ качественной стороны,* и прилагаемыя діаграммы *) и картограмма достаточно показываютъ, насколько эта цѣль достигнута.

---

*) Процентныя *наборныя* діаграммы *съ десятичными* знаками, появляющіяся въ настоящей работѣ въ первый разъ и получившія въ ней широкое примѣне-

Главные выводы относительно распредѣленія еврейскаго населенія и размѣщенія его по различнымъ типамъ поселеній въ изслѣдованномъ районѣ сводятся къ слѣдующему:

1) При населеніи въ 25,481,856 душъ обоего пола еврейское населеніе опредѣляется въ 16 губерніяхъ и 3 градоначальствахъ въ 2,930,639 душъ обоего пола, что составляетъ 11,5% или болѣе $^1/_{10}$ всего населенія.

2) Наибольшей густоты еврейское населеніе достигаетъ въ сѣверо-западной части обслѣдованной территоріи, а именно—въ литовскихъ и бѣлорусскихъ губерніяхъ; наименьшей—въ малороссійскихъ. Въ Минской губерніи евреи составляютъ болѣе $^1/_5$ всего населенія (20,1%), а въ Гродненской, Ковенской и Могилевской почти $^1/_5$ (19,7%, 19,0% и 18,1%). Внѣ литовско-бѣлорусскаго района изъ болѣе южныхъ,—но въ тоже время западныхъ,—губерній тоже самое оказывается въ Подольской губерніи (18,7%). Далѣе, высокій процентъ еврейскаго населенія (отъ 12,1% до 14,9%) приходится на губерніи Бессарабскую, Виленскую, Витебскую, Волынскую и Кіевскую. Въ Херсонской—изъ евреевъ состоитъ приблизительно $^1/_{10}$ часть населенія. Но по направленію съ сѣвера и запада на югъ и востокъ еврейское населеніе становится рѣже и рѣже,—и въ Черниговской, Екатеринославской и Полтавской губерніяхъ оно уже не превышаетъ 4,4% (именно въ Черниговской; въ Полтавской же 3,5%, а въ Екатеринославской 3,2%); въ Таврической евреевъ уже 2,5%,—причемъ въ одномъ уѣздѣ менѣе 1%,—а въ Харьковской 0,4%.

Изъ 162 уѣздовъ, входящихъ въ составъ 16 обслѣдованныхъ губерній, евреи составляютъ:

свыше $^1/_3$	всего населенія	(почти $^2/_5$)—37,4% и 35,7%,	въ 2 уѣздахъ	[1]
около $^1/_3$	— —	свыше 30% до 35% вкл.	— 2 —	[2]
отъ $^1/_4$ почти до $^1/_3$	всего насел.	— 25% — 30% —	— 9 —	[3]

ніе, выработаны совмѣстно Директоромъ Центральнаго Статистическаго Комитета Н. А. Тройницкимъ и мною.

[1]) Кіевской губ.—Бердичевскій и Могилевской губ.—Могилевскій.

[2]) Могилевской губ.—Горецкій и Оршанскій.

[3]) Виленской губ.—Виленскій; Витебской—Витебскій; Гродненской—Брестскій и Бѣлостокскій; Ковенской—Ковенскій; Минской—Минскій, Бобруйскій и Слуцкій; Подольской—Балтскій.

отъ	1/5	до	1/4	всего насел.,			свыше 20%	до 25%	вкл.	въ 10	уѣздахъ	[4]
почти отъ	1/6	до	1/5	—	—	—	15% —	20%	—	— 27	—	[5]
отъ	1/10	почти до	1/7	—	—	—	10% —	15%	—	— 40	—	[6]
—	1/20	до	1/10	—	—	—	5% —	10%	—	— 15	—	[7]
—	1/100	до	1/20	—	—	—	1% —	5%	—	— 45	—	[8]
менѣе	1/100			—	—	—	—		—	— 12	—	[9]

3) Еврейское населеніе достигаетъ наибольшей густоты въ городахъ и мѣстечкахъ. Изъ 166 губернскихъ и уѣздныхъ городовъ, (считая въ томъ числѣ Одессу, Керчъ, Севастополь,—градоначальства,—и Николаевъ), евреи составляютъ:

свыше	4/5	почти до	9/10	городскаго населенія,			свыше 80%	до 86%	—	въ 4	гор.	
около	3/4	—	4/5	—	—	—	70% —	80%	вкл.	— 14	—	
около	2/3			—	—	—	60% —	70%	—	— 20	—	
болѣе	1/2			—	—	—	50% —	60%	—	— 29	—	
отъ	2/5	—	1/2	—	—	—	40% —	50%	—	— 19	—	
около	1/3			—	—	—	30% —	40%	—	— 15	—	
отъ	1/5	почти —	1/3	—	—	—	20% —	30%	—	— 14	—	
—	1/10	—	1/5	—	—	—	10% —	20%	—	— 23	—	
—	1/100	—	1/10	—	—	—	1% —	10%	—	— 20	—	
менѣе	1/100			—	—	—				8	—	

[4]) Бессарабской губ.—Кишиневскій; Витебской—Динабургскій; Гродненской—Гродненскій и Слонимскій; Кіевской—Каневскій; Ковенской—Тельшевскій и Шавельскій; Минской—Пинскій; Могилевской—Мстиславльскій; Подольской—Могилевскій.

[5]) Бессарабской губ.—Сорокскій; Виленской—Троскій; Волынской—Житомірскій, Заславскій, Луцкій, Новоградволынскій, Острожскій, Староконстантиновскій; Гродненской—Бѣльскій и Кобринскій; Кіевской—Липовецкій и Уманскій; Ковенской—Поневѣжскій и Россіенскій; Минской—Мозырскій и Рѣчицкій; Могилевской—Чаусскій; Подольской—Каменецкій, Брацлавскій, Винницкій, Гайсинскій, Летичевскій, Литинскій, Ольгопольскій, Проскуровскій и Ушицкій; Херсонской—Херсонскій.

[6]) Бессарабской губ.—Оргѣевскій, Хотинскій, Ясскій; Виленской—Вилейскій, Дисненскій и Ошмянскій; Витебской—Велижскій, Лепельскій, Полоцкій, Рѣжицкій; Волынской—Владимірволынскій, Дубенскій, Ковельскій, Кременецкій, Овручскій, Ровенскій; Гродненской—Волковыскій, Пружанскій, Сокольскій; Кіевской—Кіевскій, Васильковскій, Радомысльскій, Сквирскій, Чигиринскій; Ковенской — Вилькомірскій и Новоалександровскій; Минской—Борисовскій, Игуменскій и Новогрудскій; Могилевской—Быховскій, Гомельскій, Климовичскій, Рогачевскій, Сѣнницкій, Черниковскій; Подольской губ.—Ямпольскій; Полтавской—Кременчугскій; Херсонской—Аккерманскій, Елисаветградскій и Тираспольскій.

[7]) Бессарабской губ.—Бендерскій; Виленской—Лидскій и Свенцянскій; Витебской—Городокскій, Дриссенскій, Невельскій; Екатеринославской—Екатерино-

Стало быть, евреи составляютъ больше половины городскаго населенія болѣе чѣмъ въ *трети* (свыше $^2/_5$) обслѣдованныхъ городовъ, а болѣе чѣмъ въ *половинѣ* городовъ еврейское населеніе переходитъ за 30%.

Что касается мѣстечекъ и заштатныхъ городовъ, то болѣе чѣмъ въ $^1/_4$ обслѣдованныхъ уѣздовъ мѣстечковое еврейское населеніе составляетъ свыше 60% до 90% (и выше? указанный ранѣе случай въ Трокскомъ уѣздѣ?) всего населенія въ мѣстечкахъ уѣздовъ; почти въ половинѣ ихъ—свыше 40% и болѣе чѣмъ въ половинѣ—свыше 30%.

4) Наименьшія удобства для жизни евреи встрѣчаютъ, очевидно, въ селеніяхъ. Изъ 162 уѣздовъ лишь въ одномъ процентное отношеніе ихъ ко всему населенію уѣзда (Кіевской губ.—Каневскій уѣздъ) достигаетъ 15,7% (?). Въ другихъ уѣздахъ они составляютъ въ селеніяхъ:

отъ $^1/_{20}$ до $^1/_{10}$	всего сельск. нас. въ уѣздѣ,	свыше 5% до 10% вкл. въ	28 узд.
— $^1/_{100}$ — $^1/_{20}$	— — — — — —	1% — 5% — —	106 —
мен. $^1/_{100}$ въ	— — — — —		28 — [1])

5) Въ предѣлахъ губерніи еврейское населеніе оказывается *вообще* гуще въ губернскихъ уѣздахъ, хотя и не повсемѣстно; исключенія составляютъ: Волынская губернія, гдѣ еврейское населеніе распредѣляется довольно равномѣрно во всѣхъ уѣздахъ, при чемъ въ Луцкомъ уѣздѣ процентъ еврейскаго населенія даже немного

славскій; Кіевской—Звенигородскій, Таращанскій и Черкасскій; Черниговской—Черниговскій, Мглинскій, Новгородсѣверскій, Нѣжинскій и Стародубскій.

[8]) Бессарабской губ.—Аккерманскій и Измаильскій; Витебской—Люцинскій и Себежскій; Екатеринославской—Александровскій, Бахмутскій, Верхнеднѣпровскій, Маріупольскій, Новомосковскій, Павлоградскій, Ростовскій, Славяносербскій; Полтавской—Полтавскій, Гадячскій, Золотоношскій, Зѣньковскій, Кобелякскій, Константиноградскій, Лубенскій, Лохвицкій, Миргородскій, Переяславскій, Пирятинскій, Прилукскій, Роменскій и Хорольскій; Таврической—Симферопольскій, Бердянскій, Днѣпровскій, Мелитопольскій, Перекопскій и Ялтинскій; Харьковской—Харьковскій; Херсонской—Александрійскій и Одесскій; Черниговской—Борзенскій, Глуховскій, Городницкій, Козелецкій, Конотопскій, Кролевецкій, Новозыбковскій, Остерскій, Сосницкій и Суражскій.

[9]) Таврической губ.—Евпаторійскій и Θеодосійскій; Харьковской губ.—Ахтырскій, Богодуховскій, Валковскій, Волчанскій, Зміевскій, Изюмскій, Купянскій, Лебединскій, Старобѣльскій и Сумскій.

[1]) Въ томъ числѣ въ одномъ уѣздѣ (Кіевской губ.—Чигиринскій) совсѣмъ непоказано евреевъ.

превышаетъ процентъ въ Житомірскомъ; Кіевская,—гдѣ еврейское населеніе въ Бердичевскомъ и Каневскомъ уѣздахъ значительно гуще, чѣмъ въ губернскомъ, и также гуще губернскаго, хотя менѣе значительно, въ уѣздахъ Васильковскомъ, Липовецкомъ, Радомысльскомъ, Сквирскомъ, Уманскомъ и Чигиринскомъ; Минская,—въ которой еврейское населеніе въ Бобруйскомъ и Слуцкомъ уѣздахъ гуще, чѣмъ въ Минскомъ, а въ Пинскомъ почти одинаково съ нимъ; Подольская,—гдѣ уѣзды Балтскій и Могилевскій заселены евреями гуще, чѣмъ Каменецкій, къ которому, кромѣ того, также приближаются уѣзды Брацлавскій и Проскуровскій; Полтавская,—въ которой евреевъ больше всего въ Кременчугскомъ уѣздѣ, а въ Золотоношскомъ, Лубенскомъ, Переяславскомъ, Прилукскомъ и Роменскомъ больше, чѣмъ въ губернскомъ; и наконецъ, Черниговская, гдѣ въ Нѣжинскомъ уѣздѣ евреи составляютъ 9,5% всего населенія, тогда какъ въ губернскомъ уѣздѣ ихъ только 8,%. Но въ остальныхъ десяти губерніяхъ указанное правило не встрѣчаетъ нарушеній.

Обращаясь, далѣе, къ вопросу о еврейскомъ землевладѣніи и пользованіи землею, слѣдуетъ прежде всего замѣтить, что данныя, собранныя въ этомъ направленіи губернскими коммисіями, страдаютъ неполнотою и разнохарактерностью еще въ большей степени, чѣмъ данныя по вопросу о населеніи, такъ что предлагаемыя таблицы еврейскаго землевладѣнія касаются не всего района, въ которомъ работали губернскія коммисіи, а лишь 12 губерній:—Бессарабской, Витебской, Волынской, Гродненской, Екатеринославской, Кіевской, Ковенской, Подольской, Полтавской, Таврической, Херсонской и Черниговской. При томъ и въ этихъ 12 губерніяхъ нѣкоторыя рубрики не могли быть выполнены:—губернскія коммисіи, при отсутствіи общей программы, разсматривая дѣло каждая съ своей точки зрѣнія, придавали не одинаковую важность различнымъ частностямъ вопроса, вслѣдствіе чего оставляли безъ вниманія тѣ или другія детали. Такимъ образомъ, оказалось, что, во первыхъ, въ большинствѣ случаевъ губернскія коммисіи, касаясь вопроса о евреяхъ земледѣльцахъ, ограничивались указаніями *числа* евреевъ земледѣльцевъ,—достаточно уясняющаго, правда, ничтожность размѣровъ земледѣлія у евреевъ,—но не показывали количества находящейся во владѣніи ихъ земли, что для полноты цифръ, которыми изчерпывается вопросъ, имѣетъ гораздо большое значеніе; во вторыхъ,—при указаніи количества арендуе-

мой земли, онѣ не провели съ надлежащимъ однообразіемъ принципъ раздѣленія арендуемыхъ земель на земли, арендуемыя у крестьянъ и у помѣщиковъ, а равнымъ образомъ,—что еще болѣе важно,—не собрали матеріала относительно аренды земель не евреями, между тѣмъ какъ выясненіе предмета въ надлежащей степени можетъ имѣть мѣсто лишь тогда, когда такая параллель проведена по возможности полно.

Въ силу этого, настоящія данныя о еврейскомъ землевладѣніи, — представляющія, однако, большой интересъ и въ этомъ видѣ,—не могутъ считаться полными и достаточными.

По отсутствію матеріала въ указанныхъ направленіяхъ, вопросъ о размѣрахъ аренды евреями земель различнаго владѣнія не могъ быть прослѣженъ и въ предлагаемыхъ таблицахъ,а рубрика о количествѣ земель у евреевъ земледѣльцевъ представляетъ пробѣлы во многихъ мѣстахъ. По губерніямъ Витебской и Гродненской свѣдѣнія о количествѣ земли у евреевъ земледѣльцевъ приведены по даннымъ Центральнаго Статистическаго Комитета, публикованнымъ въ вып. V «Поземельной статистики».

Равнымъ образомъ, и первая половина таблицъ, относящаяся къ количеству всей земли въ губерніяхъ по уѣздамъ, съ подраздѣленіемъ на крестьянскую, владѣльческую и «прочую», вся сплошь выполнена не на основаніи данныхъ губернскихъ коммиссій, а по свѣдѣніямъ Центральнаго Статистическаго Комитета, полученнымъ при полномъ обслѣдованіи поземельной собственности въ Россіи, исполненномъ Комитетомъ въ 1877 году. Цифры по Витебской, Гродненской и Ковенской губерніямъ взяты также изъ упомянутаго вып. V «Поземельной Статистики», а по остальнымъ губерніямъ, отчасти, изъ напечатанныхъ и, отчасти, изъ рукописныхъ матеріаловъ *).

Цифры еврейскаго землевладѣнія, въ соотношеніи съ данными о количествѣ всей земли въ 12 названныхъ губерніяхъ, позволяютъ сдѣлать слѣдующіе главные выводы:

1) При общемъ количествѣ земли въ предѣлахъ 12 губерній, о которыхъ имѣются свѣдѣнія, въ 50,778,062 десятины, во владѣніи

*) Данныя изъ рукописныхъ матеріаловъ приводятся по губерніямъ Бессарабской, Екатеринославской, Таврической и Херсонской, а поэтому, не могутъ считаться вполнѣ точными, и можетъ быть, должны быть, до появленія ихъ въ свое время въ печати, исправлены и дополнены.

евреевъ на правѣ собственности находится, у земледѣльцевъ (насколько это извѣстно) и у землевладѣльцевъ вмѣстѣ, 723,299 десятинъ, или свыше одной сотой части (1,4%), а въ арендѣ почти одна двадцать пятая часть (3,9%) всей земли; въ совокупности же, т. е., во владѣніи и пользованіи,—свыше одной двадцатой (5,3%). Расчитывая количество земли въ 12 губерніяхъ на одного жителя, получается на каждаго еврея по 0,3 десятины, а на не еврея по 2,9 десятины.

Относительно земли въ собственности евреевъ, слѣдуетъ замѣтить, что, за исключеніемъ земель евреевъ земледѣльцевъ, *) она могла быть пріобрѣтена ими лишь послѣ реформы 1861 года, при чемъ въ ихъ руки перешла часть бывшихъ дворянскихъ земель. По свѣдѣніямъ же, имѣющимся въ распоряженіи Центральнаго Статистическаго Комитета, процентъ проданной съ 1861 года дворянской земли и земли, находящейся нынѣ въ рукахъ евреевъ землевладѣльцевъ, представляется по губерніямъ въ такомъ видѣ:

Въ губерніяхъ.	Изъ оставшейся за надѣломъ дворянской земли съ 1861 г. продано.	Процентъ проданной земли относительно всего количества земли въ губерніи.	У евреевъ землевладѣльцевъ изъ общаго количества всей земли въ губерніи находится нынѣ.		
Бессарабской	24%	10%	3,6%	составляетъ	болѣе $\frac{1}{3}$
Витебской	12%	6%	0,9%		около $\frac{1}{7}$
Волынской	5%	2%	0,3%		— $\frac{1}{6}$
Гродненской	7%	3%	0,7%		— $\frac{1}{4}$
Екатеринославской . .	10%	5%	1,0%		— $\frac{1}{5}$
Кіевской	4%	2%	0,3%		— $\frac{1}{6}$
Ковенской	3%	2%	0,1%		— $\frac{1}{20}$
Подольской	4%	2%	0,2%		— $\frac{1}{10}$
Полтавской	6%	3%	1,1%		болѣе $\frac{1}{3}$
Таврической	28%	11%	1,6%		около $\frac{1}{7}$
Херсонской	19%	9%	3,9%		около $\frac{1}{3}$
Черниговской	17%	7%	2,0%		— $\frac{1}{8}$
Во всѣхъ 12 губерніяхъ въ совокупности . . .	12%	5%	1,1%		болѣе $\frac{1}{5}$

что составляетъ относительно перешедшей отъ дворянъ въ другія руки земли.

*) Этотъ остатокъ,—безъ земель евреевъ земледѣльцевъ,—составляетъ въ 12 губерніяхъ 683,084 десятины, или 1,1% всей земли. У евреевъ земледѣльцевъ въ тѣхъ же губерніяхъ, въ совокупности, извѣстно 45,215 десятинъ, или 0,3% всего количества земли.

Изъ этой таблицы видно, что относительно количества проданной дворянами земли въ рукахъ евреевъ находится нынѣ *двадцатая* часть этого количества только въ *одной* губерніи, въ *одной* же губерніи *десятая* часть, а въ прочихъ *десяти отъ* одной *седьмой* части *до* одной *трети и болѣе*.

Относительно же общаго количества проданной дворянской земли, во всѣхъ 12 губерніяхъ, въ рукахъ евреевъ землевладѣльцевъ находится нынѣ болѣе одной пятой части этого количества земли.

Чтобы составить понятіе о ходѣ пріобрѣтенія земель евреями землевладѣльцами, необходимо слѣдуетъ принять въ расчетъ относительную разность въ количествѣ еврейскаго и не еврейскаго населенія въ мѣстности. Если евреями землевладѣльцами изъ 5% всей перешедшей въ другія руки (бывшей дворянской) земли пріобрѣтено 1,1%, то на долю не евреевъ остается изъ этого количества 3,9%. Но такъ какъ при населеніи въ 17,393,145 душъ не евреевъ и въ 2,224,645 душъ евреевъ, изъ 1,1% земли, находящейся въ собственности евреевъ, приходится на душу евреевъ 0,00000049%, а изъ 3,9%, остающихся на долю не евреевъ, причитается 0,00000022%, т. е., во 2,2 раза менѣе,—то, слѣдовательно, въ періодъ съ 1861 года по настоящее время,—въ сущности, ими пріобрѣтено земель, относительно количества проданной (бывшей дворянской), въ 2,2 раза больше, чѣмъ остальнымъ населеніямъ.

2) Наибольшее количество земли находится во владѣніи и пользованіи евреевъ, изъ обслѣдованныхъ губерній, въ Гродненской (свыше одной десятой всей земли,—10,6%), Бессарабской (около одной десятой,—9,1%), Херсонской (тоже, но менѣе,—8,4%), въ Подольской, Кіевской, Черниговской, Волынской и Полтавской (свыше $^1/_{20}$—отъ 5,3% до 7,0%); въ остальныхъ губерніяхъ—процентъ еврейскаго землевладѣнія меньше, но нигдѣ не спускается ниже 1,3% (и то въ одной Ковенской губерніи; въ прочихъ же количество земли въ собственности и пользованіи евреевъ повсюду болѣе $^1/_{30}$ общаго количества).

Что же касается величины еврейскаго землевладѣнія въ уѣздахъ, то въ этомъ отношеніи свѣдѣнія имѣются лишь для 10 губерній, въ которыхъ можно было вычислить проценты поуѣздно, ибо по двумъ остальнымъ губерніямъ, Екатеринославской и Подольской, приведены лишь общія цифры земли по губерніи,—въ первой для

евреевъ земледѣльцевъ, а во второй также и для землевладѣльцевъ. Но въ предѣлахъ 10 губерній евреи имѣютъ въ пользованіи и владѣніи земли въ 102 уѣздахъ:

около $^1/_5$	всего количества (менѣе)			18,9%		въ 1	уѣздѣ.
свыше $^1/_{10}$	почти до $^1/_7$	всего количества,		10% до 15%	вкл.	— 12	—
— $^1/_{20}$	— $^1/_{10}$	—	—	5% — 10%	—	— 38	—
— $^1/_{100}$	— $^1/_{20}$	—	—	1% — 5%	—	— 40	—
менѣе $^1/_{100}$	—	—	—	—	—	— 11	—

3) Еврейская аренда вообще значительно превышаетъ землевладѣніе (напр., въ Гродненской губерніи арендованная земля составляетъ 9,8% всей земли, а находящаяся въ собственности—всего 0,8%), но въ болѣе южныхъ губерніяхъ евреи охотнѣе пріобрѣтаютъ земли и въ собственность: въ губерніяхъ Бессарабской, Херсонской и Черниговской, количество земли, находящейся во владѣніи евреевъ, составляетъ около двухъ третей арендуемой, а въ Кіевской и Таврической даже превышаетъ количество послѣдней,—особенно въ Таврической.

В. Аленицинъ.

ЕВРЕЙСКОЕ НАСЕЛЕНІЕ

ВЪ ЮГО-ЗАПАДНЫХЪ ГУБЕРНІЯХЪ

ЕВРОПЕЙСКОЙ РОССІИ.

№№ уѣздовъ.	Губерніи и уѣзды.	Всего населенія.	Евреевъ.	Процентъ еврейскаго населенія.
	I. БЕССАРАБСКАЯ ГУБ.			
1	**Кишиневскій у.** 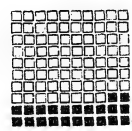 *) ,1	231,352	51,132	22,1
	Гор. Кишиневъ	114,000	46,249	40,6
	Мѣст. и зашт. гор.	2,639	834	31,6
	Селенія	114,713	4,049	3,5
2	**Аккерманскій у.** 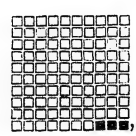 ,9	200,589	7,731	3,9
	Гор. Аккерманъ	45,240	3,459	7,6
	Мѣст. и зашт. гор.	5,565	1,016	18,3
	Селенія	149,784	3,256	2,2
3	**Бендерскій у.** 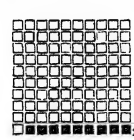 ,7	154,624	15,042	9,7
	Гор. Бендеры	39,073	11.389	29,2
	Мѣст. и зашт. гор.	9,640	1,846	19,1
	Селенія	105,911	1,807	1,7

*) Діаграммы представляютъ процентное содержаніе еврейскаго населенія по каждому уѣзду, причемъ число черныхъ квадратовъ въ діаграммѣ показываетъ цѣлыя числа процентовъ еврейскаго населенія, а стоящая справа, послѣ запятой, цифра—число десятыхъ, сверхъ цѣлыхъ.

№№ уѣздовъ.	Губерніи и уѣзды.	Всего населенія.	Евреевъ.	Процентъ еврейскаго населенія.
4	**Измаильскій у.** 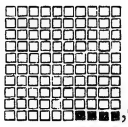	**155,891**	**6,270**	**4,0**
	Гор. Измаилъ	30,289	1,302	4,3
	Мѣст. и зашт. гор.	35,524	4,410	12,4
	Селенія	90,078	558	0,6
5	**Оргѣевскій у.** 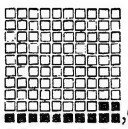	**161,610**	**19,314**	**12,0**
	Гор. Оргѣевъ	7,356	4,803	65,3
	Мѣст. и зашт. гор.	8,097	4,912	60,7
	Селенія	146,157	9,599	6,6
6	**Сорокскій у.** 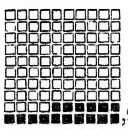	**146,690**	**23,721**	**16,2**
	Гор. Сороки	12,477	9,200	73,8
	Мѣст. и зашт. гор.	7,767	5,505	70,9
	Селенія	126,446	9,016	7,1
7	**Хотинскій у.** 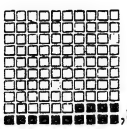	**201,401**	**29,738**	**14,8**
	Гор. Хотинъ	16,173	10,229	63,2
	Мѣст. и зашт. гор.	21,858	13,871	63,5
	Селенія	163,370	5,638	3,5

*

№№ уѣздовъ.	Губерніи и уѣзды.	Всего населенія.	Евреевъ.	Процентъ еврейскаго населенія.
8	**Ясскій у.**	133,586	14,879	11,1
	Гор. Бѣльцы	8,262	4,724	57,2
	Мѣст. и зашт. гор.	12,414	6,968	56,1
	Селенія	112,910	3,187	2,8
	Всего въ Бессарабской губерніи:			
	Въ городахъ губернск. и уѣзди. . . .	272,870	91,355	33,5
	Въ мѣст. и зашт. гор.	103,504	39,362	38,0
	Въ селеніяхъ	1,009,369	37,110	3,7
	ИТОГО	**1,385,743**	**167,827**	**12,1**

II. ВИЛЕНСКАЯ ГУБ.

1	**Виленскій у.**	274,231	69,061	25,2
	Гор. Вильно	100,212	52,073	52,0
	Мѣст. и зашт. гор.	11,495	8,344	72,6
	Селенія	162,524	8,644	5,4

№№ уѣздовъ.	Губерніи и уѣзды.	Всего населенія.	Евреевъ.	Процентъ еврейскаго населенія.
2	**Вилейскій у.** 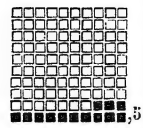	153,476	20,718	13,5
	Гор. Вилейка	4,066	1,578	38,8
	Мѣст. и зашт. гор.	16,449	13,747	83,6
	Селенія	132,961	5,393	4,1
3	**Дисненскій у.** 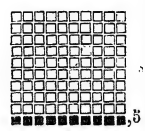	150,759	15,831	10,5
	Гор. Диснa	7,535	3,539	47,0
	Мѣст. и зашт. гор.	15.550	9,312	59,9
	Селенія	127,674	2,980	2,3
4	**Лидскій у.** 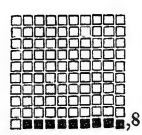	149,682	14,635	9,8
	Гор. Лида	4,423	2.668	60,3
	Мѣст. и зашт. гор.	16,961	8,286	48,9
	Селенія	128,298	3,681	2,9
5	**Ошмянскій у.** 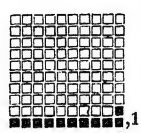	165,674	18,470	11,1
	Гор. Ошмяны	5,731	2,883	50,3
	Мѣст. и зашт. гор.	23,314	10,835	46,5
	Селенія	136,629	4,752	3,5

№№ уѣздовъ.	Губерніи и уѣзды.	Всего населенія.	Евреевъ.	Процентъ еврейскаго населенія.
6	**Свенцянскій у.** 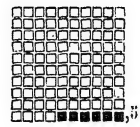	154,317	9,980	6,5
	Гор. Свенцяны	7,801	5,329	68,3
	Мѣст. и зашт. гор.	10,481	2,918	27,8
	Селенія	136,035	1,733	1,3
7	**Трокскій у.** 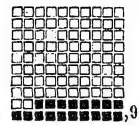	143,853	27,301	18,9
	Гор. Троки	2,518	683	27.1
	Мѣст. и зашт. гор.	20,460	18,802	91,9
	Селенія	120,875	7,816	6,5
	Всего въ Виленской губерніи:			
	Въ городахъ губернск. и уѣзди.	132,286	68,753	52,0
	Въ мѣст. и зашт. гор.	114,710	72,244	63,2
	Въ селеніяхъ	944,996	34,999	3,7
	ИТОГО	**1,191,992**	**175,996**	**14,8**

№ уѣздовъ.	Губерніи и уѣзды.	Всего населенія.	Евреевъ.	Процентъ еврейскаго населенія.
	III. ВИТЕБСКАЯ ГУБ.			
1	**Витебскій у.** 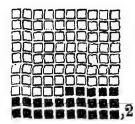	112,568	28,278	25,2
	Гор. Витебскъ.	42,931	23,632	55,0
	Мѣст. и зашт. гор.	7,329	3,156	43,1
	Селенія	62,308	1,490	2,4
2	**Велижскій у.** 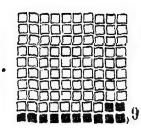	72,447	9,331	12,9
	Гор. Велижъ	16,476	7,004	42,6
	Мѣст. и зашт. гор.	3,157	1,333	42,2
	Селенія	52,814	994	1,9
3	**Городокскій у.** 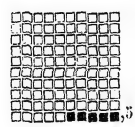	77,826	4,281	5,5
	Гор. Городокъ.	5,121	2,734	53,4
	Мѣст. и зашт. гор.	—	—	—
	Селенія	72,705	1,547	2,1
4	**Динабургскій у.** 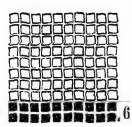	179,323	37,023	20,6
	Гор. Динабургъ	49,797	20,743	41,7
	Мѣст. и зашт. гор.	17,162	14.366	83,7
	Селенія	112,364	1,914	1,7

№№ уѣздовъ.	Губерніи и уѣзды.	Всего населенія.	Евреевъ.	Процентъ еврейскаго населенія.
5	**Дриссенскій у.** 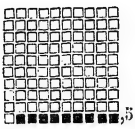	69,900	6,662	9,5
	Гор. Дрисса	2,852	2,000	70,1
	Мѣст. и зашт. гор.	5,378	3,262	60,7
	Селенія	61,670	1,400	2,3
6	**Лепельскій у.** 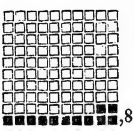	113,645	14,582	12,8
	Гор. Лепель	5,369	3,014	56,1
	Мѣст. и зашт. гор.	13,461	9,341	69,4
	Селенія	94,815	2,227	2,3
7	**Люцинскій у.** 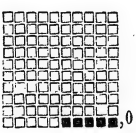	93,529	4,638	5,0
	Гор. Люцинъ	5,344	2.356	44,1
	Мѣст. и зашт. гор.	—	—	—
	Селенія	88,185	2,282	2.6
8	**Невельскій у.** 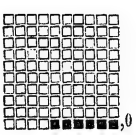	80,374	4,858	6,0
	Гор. Невель	7,004	3,717	53,0
	Мѣст. и зашт. гор.	—	—	—
	Селенія	73,370	1.141	1,6

№№ уѣздовъ.	Губерніи и уѣзды.	Всего населенія.	Евреевъ.	Процентъ еврейскаго населенія.
9	**Полоцкій у.**	87,817	12,695	14,5
	Гор. Полоцкъ	12,742	8,730	68,5
	Мѣст. и зашт. гор.	1,777	1,599	90,0
	Селенія	73,298	2,366	3,2
10	**Рѣжицкій у.** 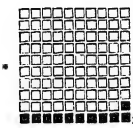	79,438	9,010	11,3
	Гор. Рѣжица	9,160	6,620	72,3
	Мѣст. и зашт. гор.	2,159	1,601	74,2
	Селенія	68,119	789	1,2
11	**Себежскій у.** 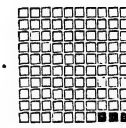	71,025	2,431	3,4
	Гор. Себежъ	3,485	1,959	56.2
	Мѣст. и зашт. гор.	—	—	—
	Селенія	67,540	472	0,7
	Всего въ Витебской губерніи:			
	Въ городахъ губернск. и уѣзди.	160,281	82,509	51,5
	Въ мѣст. и зашт. гор.	50,423	34,658	68,7
	Въ селеніяхъ	827,188	16,622	2,0
	ИТОГО	**1,037,892**	**133,789**	**12,9**

№№ уѣздовъ.	Губерніи и уѣзды.	Всего населенія.	Евреевъ.	Процентъ еврейскаго населенія.
	IV. ВОЛЫНСКАЯ ГУБ.			
1	**Житомірскій у.** 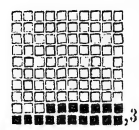	266,731	46,232	17,3
	Гор. Житомиръ	56,097	27,064	48,2
	Мѣст. и зашт. гор.	33,736	12,180	34,1
	Селенія	174,898	6,988	4,0
2	**Владимірволынск. у.** 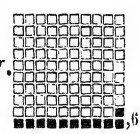	180,524	20,889	11,6
	Гор. Владиміръ-Волынскій	7,891	6,255	79,3
	Мѣст. и зашт. гор.	19,184	11,443	59,6
	Селенія	153,449	3,191	2,1
3	**Дубенскій у.** 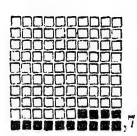	114,582	16,867	14,7
	Гор. Дубно	7,174	5,168	72,0
	Мѣст. и зашт. гор.	14,913	7,424	49,8
	Селенія	92,495	4,275	4,6

№№ уѣздовъ.	Губерніи и уѣзды.	Всего населенія.	Евреевъ.	Процентъ еврейскаго населенія.
4	**Заславскій у.** 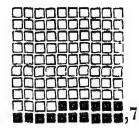	144,118	24,048	16,7
	Гор. Заславль	15,164	8,263	54,4
	Мѣст. и заштат. гор.	24,882	11,757	47,3
	Селенія	104,072	4,028	3,9
5	**Ковельскій у.** 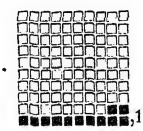	149,772	18,130	12,1
	Гор. Ковель	13,725	4,995	36,4
	Мѣст. и заштат. гор.	17,357	9,256	53,3
	Селенія	118,690	3,879	3,3
6	**Кременецкій у.** 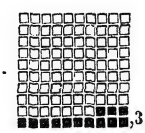	150,930	20,104	13,3
	Гор. Кременецъ	9,719	4,182	43,0
	Мѣст. и заштат. гор.	22,772	12,551	55,1
	Селенія	118,439	3,371	2,8
7	**Луцкій у.** 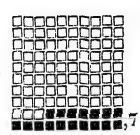	152,429	26,926	17,7
	Гор. Луцкъ	14,186	11,386	80,3
	Мѣст. и заштат. гор.	19,822	10,177	51,3
	Селенія	118,421	5,363	4,5

№№ уѣздовъ.	Губерніи и уѣзды.	Всего населенія.	Евреевъ.	Процентъ еврейскаго населенія.
8	**Новоградволынск.у.** 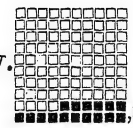	209,486	34,574	16,5
	Гор. Новоградъ-Волынскій	14,399	7,276	50,5
	Мѣст. и зашт. гор.	49,071	20,133	41,0
	Селенія	146,016	7,165	4,9
9	**Овручскій у.** . . . . 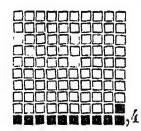	133,171	15,216	11,4
	Гор. Овручъ	6,351	3,116	49,1
	Мѣст. и зашт. гор.	12,789	6,487	50,7
	Селенія	114,031	5,613	4,9
10	**Острожскій у.** . . . 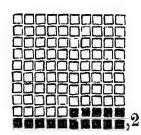	128,734	19,508	15,2
	Гор. Острогъ	13,014	9,750	74,9
	Мѣст. и зашт. гор.	12,309	4,984	40,5
	Селенія	103,411	4,774	4,6
11	**Ровенскій у.** . . . . 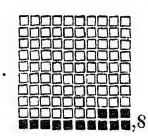	174,135	24,104	13,8
	Гор. Ровно	6,690	4,548	68,0
	Мѣст. и зашт. гор.	26,863	13,080	48,7
	Селенія	140,582	6,476	4,6

№№ уѣз.ювъ.	Губерніи и уѣзды.	Всего населенія.	Евреевъ.	Процентъ еврейскаго населенія.
12	**Староконстантин. у.**	141,826	23,222	16,4
	Г. Староконстантиновъ	11,950	7,714	64,6
	Мѣст. и зашт. гор.	25,983	12,204	43,1
	Селенія	103,893	3,304	3,2
	Всего въ Волынской губерніи:			
	Въ городахъ губернск. и уѣздн. . . .	176,360	99,717	56,5
	Въ мѣст. и зашт. гор.	281,681	131,676	46,7
	Въ селеніяхъ	1,488,397	58,427	3,9
	ИТОГО	**1,946,438**	**289,820**	**14,9**

V. ГРОДНЕНСКАЯ ГУБ.

1	**Гродненскій у.** . . . 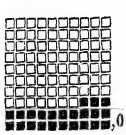	150,724	34,728	23,0
	Гор. Гродно.	34,575	26,702	77,2
	Мѣст. и зашт. гор.	16,215	3,297	20,3
	Селенія.	99,934	4,729	4,7

№№ уѣздовъ.	Губерніи и уѣзды.	Всего населенія.	Евреевъ.	Процентъ еврейскаго населенія.
2	**Брестскій у.**	152,413	41,322	27,1
	Гор. Брестъ.	29,845	24,775	83,0
	Мѣст. и зашт. гор.	16,566	12,405	74,9
	Селенія	106,002	4,142	3,9
3	**Бѣлостокскій у.**	122,789	33,063	26,9
	Гор. Бѣлостокъ	32,111	18,395	57,3
	Мѣст. и зашт. гор.	20,209	11,652	57,7
	Селенія	70,469	3,016	4,3
4	**Бѣльскій у.** 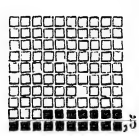	140,017	24,470	17,5
	Гор. Бѣльскъ	5,800	3,826	66,0
	Мѣст. и зашт. гор.	31,805	15,532	48,8
	Селенія	102,412	5,112	5,0
5	**Волковыскій у.** 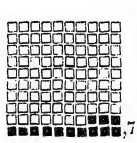	114,340	15,694	13,7
	Гор. Волковыскъ	4,790	3,005	62,7
	Мѣст. и зашт. гор.	13,006	9,004	69,2
	Селенія	96,544	3,685	3,8

№№ уѣздовъ.	Губерніи и уѣзды.	Всего населенія.	Евреевъ.	Процентъ еврейскаго населенія.
6	**Кобринскій у.** 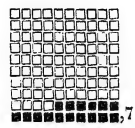	125,641	21,035	16,7
	Гор. Кобринъ	6,918	4,555	65,8
	Мѣст. и зашт. гор.	14,233	11,715	82,3
	Селенія	104,460	4,765	4,6
7	**Пружанскій у.**	103,069	12,389	12,0
	Гор. Пружаны	6,737	2,845	42,2
	Мѣст. и зашт. гор.	11,645	6,791	58,3
	Селенія	84,687	2,753	3,3
8	**Слонимскій у.** 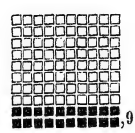	164,872	34,474	20,9
	Гор. Слонимъ	17,583	13,992	79,6
	Мѣст. и зашт. гор.	18,403	14,824	80,6
	Селенія	128,886	5,658	4,4
9	**Сокольскій у.** 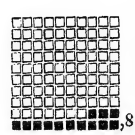	89,690	12,399	13,8
	Гор. Соколка	3,499	1,375	39,3
	Мѣст. и зашт. гор.	23,011	10,315	44,8
	Селенія	63,180	709	1,1

№№ уѣздовъ.	Губерніи и уѣзды.	Всего населенія.	Евреевъ.	Процентъ еврейскаго населенія.
	Всего въ Гродненской губерніи:			
	Въ городахъ губернск. и уѣздн. . . .	141,858	99,470	70,1
	Въ мѣст. и зашт. гор.	165,093	95,535	57,9
	Въ селеніяхъ	856,574	34,569	4,0
	ИТОГО	**1,163,525**	**229,574**	**19,7**
	VI. ЕКАТЕРИНОСЛАВСКАЯ ГУБ.			
1	**Екатеринославскій у.** 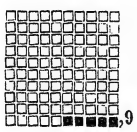	158,542	9,395	5,9
	Гор. Екатеринославль	24,401	6,659	27,3
	Мѣст. и зашт. гор.	2,967	1,592	53,7
	Селенія	131,174	1.144	0,9
2	**Александровскій у.** 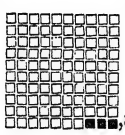	162,289	6,200	3,8
	Гор. Александровскъ	5,041	884	17,5
	Мѣст. и зашт. гор.	—	—	—
	Селенія	157,248	5,316	3,4

№№ уѣздовъ.	Губерніи и уѣзды.	Всего населенія.	Евреевъ.	Процентъ еврейскаго населенія.
3	**Бахмутскій у.** 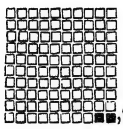	186,161	4,142	2,2
	Гор. Бахмутъ	17,040	2,300	13,5
	Мѣст. и зашт. гор.	—	—	—
	Селенія	169.121	1,842	1,2
4	**Верхнеднѣпровск. у.** 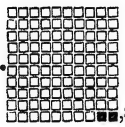	125,093	3,443	2,8
	Гор. Верхнеднѣпровскъ	3,469	1,580	45,5
	Мѣст. и зашт. гор.	—	—	—
	Селенія	121,624	1,863	1,5
5	**Маріупольскій у.** 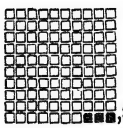	171,745	6,468	3,8
	Гор. Маріуполь	12,760	1,691	13,3
	Мѣст. и зашт. гор.	—	—	—
	Селенія	158.985	4,777	3,0
6	**Новомосковскій у.** 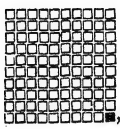	181,402	3,041	1,7
	Гор. Новомосковскъ	13,948	1,208	8,7
	Мѣст. и зашт. гор.	—	—	—
	Селенія	167,454	1,833	1,1

№№ уѣздовъ.	Губерніи и уѣзды.	Всего населенія.	Евреевъ.	Процентъ еврейскаго населенія.
7	**Павлоградскій у.** 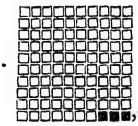	157,385	4,721	3,0
	Гор. Павлоградъ	10,256	3,356	32,7
	Мѣст. и зашт. гор.	—	—	—
	Селенія	147,129	1,365	0,9
8	**Ростовскій у.** 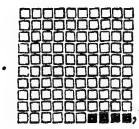	194,187	7,923	4,1
	Гор. Ростовъ	60,806	7,354	12,1
	Мѣст. и зашт. гор.	34,986	292	0,8
	Селенія	98,395	277	0,3
9	**Славяносербскій у.** 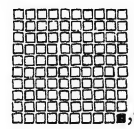	122,262	1,971	1,6
	Гор. Славяносербскъ	5,152	125	2,4
	Мѣст. и зашт. гор.	14,915	766	5,1
	Селенія	102,195	1,080	1,1
	Всего въ Екатеринославской губерніи:			
	Въ городахъ губернск. и уѣзди.	152,873	25,157	16,4
	Въ мѣст. и зашт. гор.	52,868	2,650	5,0
	Въ селеніяхъ	1,253,325	19,497	1,6
	ИТОГО	**1,459,066**	**47,304**	**3,2**

№№ уѣздовъ.	Губерніи и уѣзды.	Всего населенія.	Евреевъ.	Процентъ еврейскаго населенія.
	VII. КІЕВСКАЯ ГУБ.			
1	**Кіевскій у.** 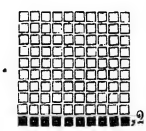	378,811	38,717	10,2
	Гор. Кіевъ	162,800	18,200	11,2
	Мѣст. и зашт. гор.	43,979	11,411	25,9
	Селенія	172,032	9,106	5,3
2	**Бердичевскій у.** 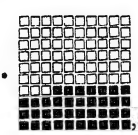	210,570	78,807	37,4
	Гор. Бердичевъ	74,879	64,425	86,0
	Мѣст. и зашт. гор.	31,758	10,183	32,1
	Селенія	103,933	4,199	4,0
3	**Васильковскій у.**	232,216	31,536	13,6
	Гор. Васильковъ	20,802	7.181	34,5
	Мѣст. и зашт. гор.	40,814	19,960	48,9
	Селенія	170,600	4,395	2,6
4	**Звенигородскій у.** 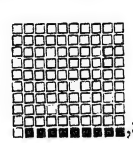	193,297	18,066	9,3
	Гор. Звенигородка	10,335	4,649	45,0

№№ уѣздовъ.	Губерніи и уѣзды.	Всего населенія.	Евреевъ.	Процентъ еврейскаго населенія.
	Мѣст. и зашт. гор.	31,118	10,054	32,3
	Селенія	151,844	3,363	2,2
5	**Каневскій у.** 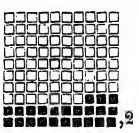	**110,052**	**25,590**	**23,2**
	Гор. Каневъ	6,625	2,218	33,5
	Мѣст. и зашт. гор.	43,344	13,958	32,2
	Селенія	60.083	9,414	15,7
6	**Липовецкій у.**	**149,114**	**23,705**	**15,9**
	Гор. Липовецъ	8,331	3,590	43,1
	Мѣст. и зашт. гор.	55,246	18,956	34,3
	Селенія	85,537	1,159	1,4
7	**Радомысльскій у.**	**173,186**	**21,958**	**12,7**
	Гор. Радомысль	6,277	3,335	53,1
	Мѣст. и зашт. гор.	26,295	12,986	49,4
	Селенія	140,614	5,637	4,0
8	**Сквирскій у.**	**171,510**	**20,046**	**11,7**
	Гор. Сквира	14,015	7,173	51,2
	Мѣст. и зашт. гор.	24,848	8,828	35,5
	Селенія	132,647	4,045	3,0

№№ уѣздовъ.	Губерніи и уѣзды.	Всего населенія.	Евреевъ.	Процентъ еврейскаго населенія.
9	**Таращанскій у.** 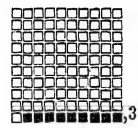	165,821	15,450	9,3
	Гор. Тараща	14,103	4,627	32,8
	Мѣст. и зашт. гор.	29,246	8,433	28,8
	Селенія	122,472	2,390	2,0
10	**Уманскій у.** 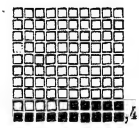	204,286	31,471	15,4
	Гор. Умань	24,489	17,651	72,1
	Мѣст. и зашт. гор.	22,407	9,351	41,7
	Селенія	157,390	4,469	2,8
11	**Черкасскій у.** 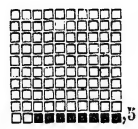	213,670	18,201	8,5
	Гор. Черкасы	22,124	5,896	26,7
	Мѣст. и зашт. гор.	57,720	9,738	16,9
	Селенія	133,826	2,567	1,9
12	**Чигиринскій у.** 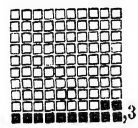	129,888	16,010	12,3
	Гор. Чигиринъ	10,163	3,115	30,7
	Мѣст. и зашт. гор.	24,204	12,895	53,3
	Селенія	95,521	—	0,0

№№ уѣздовъ.	Губерніи и уѣзды.	Всего населенія.	Евреевъ.	Процентъ еврейскаго населенія.
	Всего въ Кіевской губерніи:			
	Въ городахъ губерніи. и уѣзди. . . .	374,913	142,060	37,9
	Въ мѣст. и зашт. гор.	430,979	146,753	34,1
	Въ селеніяхъ	1,526,499	50,744	3,3
	ИТОГО	**2,332,421**	**339,557**	**14,6**
	VIII. КОВЕНСКАЯ ГУБ.			
1	**Ковенскій у.** . . . . 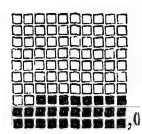	186,648	52,353	28,0
	Гор. Ковно	44,245	28,272	63,9
	Мѣст. и зашт. гор.	21,007	15,921	75,8
	Селенія	121,396	8,160	6,7
2	**Вилькомірскій у.** . 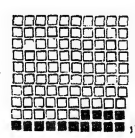	201,416	28,793	14,3
	Гор. Вилькомірь	15,101	9,017	59,7
	Мѣст. и зашт. гор.	16,345	10,715	65,6
	Селенія	169,970	9,061	5,3
3	**Новоалександров. у.** 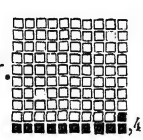	177,923	20,247	11,4
	Гор. Новоалександровскъ	6,885	3,878	56,3
	Мѣст. и зашт. гор.	15,167	8,849	58,3
	Селенія	155,871	7,520	4,8

№№ уѣздовъ.	Губерніи и уѣзды.	Всего населенія.	Евреевъ.	Процентъ еврейскаго населенія.
4	**Поневѣжскій у.** 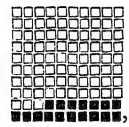	200,687	34,066	17,0
	Гор. Поневѣжъ	15,030	7,899	52,6
	Мѣст. и зашт. гор.	22,831	16,014	70,1
	Селенія	162,826	10,153	6,2
5	**Россіенскій у.** 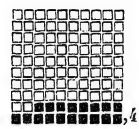	222,917	40,906	18,4
	Гор. Россіены	11,417	8,834	77,4
	Мѣст. и зашт. гор.	29,438	20,847	70,8
	Селенія	182,062	11,225	6,2
6	**Тельшевскій у.** 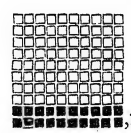	183,506	37,586	20,1
	Гор. Тельши	8,352	5,482	65,6
	Мѣст. и зашт. гор.	35,437	21,244	59,9
	Селенія	139,717	9,860	7,1
7	**Шавельскій у.**	246,396	56,448	22,9
	Гор. Шавли	15,901	10,699	67,3
	Мѣст. и зашт. гор.	53,554	35,231	65,8
	Селенія	176,941	10,518	5,9

БИБЛІОТЕКА
ХОЗЯЙСТВЕННАГО ДЕПАРТАМЕНТА
М. В. Д.

№№ уѣздовъ.	Губерніи и уѣзды.	Всего населенія.	Евреевъ.	Процентъ еврейскаго населенія.
	Всего въ Ковенской губерніи:			
	Въ городахъ губернск. и уѣздн.	116,931	74,081	63,4
	Въ мѣст. и зашт. гор.	193,779	128,821	66,5
	Въ селеніяхъ	1,108,783	66,497	6,0
	ИТОГО	**1,419.493**	**269,399**	**19,0**
	IX. МИНСКАЯ ГУБ.			
1	**Минскій у.**	177,593	45,353	25,5
	Гор. Минскъ	48,286	28,000	58,0
	Мѣст. и зашт. гор.	18,235	11,930	65,4
	Селенія	111,072	5,423	4,9
2	**Бобруйскій у.**	171,760	44,011	25,6
	Гор. Бобруйскъ	47,369	27,647	58,4
	Мѣст. и зашт. гор.	12,692	9,556	75,3
	Селенія	111,699	6,808	6,1
3	**Борисовскій у.** . . .	178,893	24,205	13,5
	Гор. Борисовъ	20,761	11,888	57,2
	Мѣст. и зашт. гор.	9,161	6,221	67,9
	Селенія	148,971	6,096	4,1

№№ уѣздовъ.	Губерніи и уѣзды.	Всего населенія.	Евреевъ.	Процентъ еврейскаго населенія.
4	**Игуменскій у.** 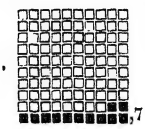	156,448	19,924	12,7
	Гор. Игуменъ	3,390	1,480	43,7
	Мѣст. и зашт. гор.	20,911	14,008	67,0
	Селенія	132,147	4,436	3,4
5	**Мозырскій у.** 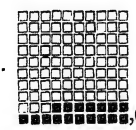	118,291	20,051	17,0
	Гор. Мозырь	9,704	3,619	37,3
	Мѣст. и зашт. гор.	16,326	7,939	48,6
	Селенія	92,261	8,493	9,2
6	**Новогрудскій у.** 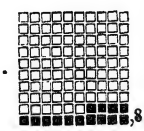	198,269	29,352	14,8
	Гор. Новогрудокъ	10,067	7,077	70,3
	Мѣст. и зашт. гор.	21,353	13,039	61,1
	Селенія	166,849	9,236	5,5
7	**Пинскій у.** 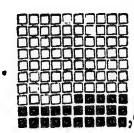	162,822	40,775	25,0
	Гор. Пинскъ	24,647	21,235	86,2
	Мѣст. и зашт. гор.	14,978	7,403	49,4
	Селенія	123,197	12,137	9,9

№№ уѣздовъ.	Губерніи и уѣзды.	Всего населенія.	Евреевъ.	Процентъ еврейскаго населенія.
8	**Рѣчицкій у.** 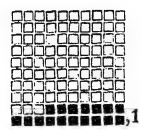	110,934	18,951	17,1
	Гор. Рѣчица	6,615	3,509	53,0
	Мѣст. и зашт. гор.	15,558	9,531	61,3
	Селенія	88,761	5.911	6,7
9	**Слуцкій у.** 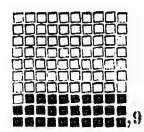	135,744	40,572	29,9
	Гор. Слуцкъ	26,793	16,125	60,2
	Мѣст. и зашт. гор.	26,991	18,439	68,3
	Селенія	81,960	6,008	7,3
	Всего въ Минской губерніи:			
	Въ городахъ губерніск. и уѣзди.	197,632	120,580	61,0
	Въ мѣст. и зашт. гор.	156,205	98,066	62,8
	Въ селеніяхъ	1,056,917	64,548	6,2
	ИТОГО	**1,410,754**	**283,194**	**20,1**
	X. МОГИЛЕВСКАЯ ГУБ.			
1	**Могилевскій у.** 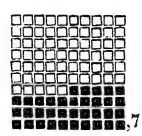	95,468	34,064	35,7
	Гор. Могилевъ	38,165	18,189	47,7
	Мѣст. и зашт. гор.	17,828	13,602	76,3
	Селенія	39,475	2,273	5,8

№№ уѣздовъ.	Губерніи и уѣзды.	Всего населенія.	Евреевъ.	Процентъ еврейскаго населенія.
2	**Быховскій у.** 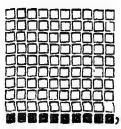	78,408	7,937	10,1
	Гор. Быховъ	5,785	2,508	43,4
	Мѣст. и зашт. гор.	6,947	3,458	49,8
	Селенія	65,676	1,971	3,0
3	**Гомельскій у.** 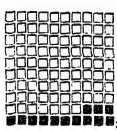	130,810	18,039	13,8
	Гор. Гомель	22,286	10,743	48,2
	Мѣст. и зашт. гор.	9,242	3,210	34,7
	Селенія	99,282	4,086	4,1
4	**Горецкій у.** 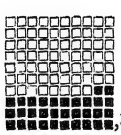	42,288	13,753	32,5
	Гор. Горки	4,990	2,890	57,9
	Мѣст. и зашт. гор.	15,604	9,800	62,8
	Селенія	21,694	1,063	4,9
5	**Климовичскій у.** 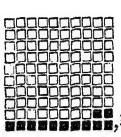	72,882	9,096	12,5
	Гор. Климовичи	3,059	1,600	52,3
	Мѣст. и зашт. гор.	9,828	4,831	49,2
	Селенія	59,995	2,665	4,4

№№ уѣздовъ.	Губерніи и уѣзды.	Всего населенія.	Евреевъ.	Процентъ еврейскаго населенія.
6	**Мстиславльскій у.** 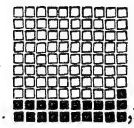	67,747	14,324	21,1
	Гор. Мстиславль	6,773	4,336	64,0
	Мѣст. и зашт. гор.	8,748	7,069	80,8
	Селенія	52,226	2,919	5,6
7	**Оршанскій у.** 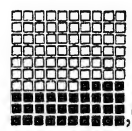	42,218	14,626	34,7
	Гор. Орша	5,279	3,192	60,5
	Мѣст. и зашт. гор.	12,593	9,174	72,8
	Селенія	24,346	2,260	9,3
8	**Рогачевскій у.** 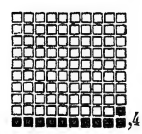	138,973	15,850	11,4
	Гор. Рогачевъ	4,509	3,189	70,7
	Мѣст. и зашт. гор.	10,895	6,983	64,1
	Селенія	123,569	5,678	4,6
9	**Сѣннинскій у.** 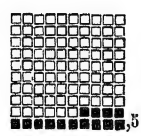	60,870	8,805	14,5
	Гор. Сѣнно	3,034	1,958	64,5
	Мѣст. и зашт. гор.	7,242	3,946	53,1
	Селенія	50,594	2,901	5,7

№№ уѣздовъ.	Губерніи и уѣзды.	Всего населенія.	Евреевъ.	Процентъ еврейскаго населенія.
10	**Чаусскій у.** . . . . 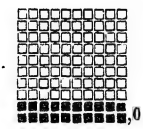	32,769	6,556	20,0
	Гор. Чаусы	4,601	2,710	58,9
	Мѣст. и зашт. гор.	4,737	2,423	51,2
	Селенія	23,431	1,423	6,1
11	**Чериковскій у.** . . 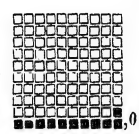	72,811	8,005	11,0
	Гор. Черниковъ	3,769	1,914	50,8
	Мѣст. и зашт. гор.	7,448	4,265	57,3
	Селенія	61,594	1,826	3,0
	Всего въ Могилевской губерніи:			
	Въ городахъ губерпск. и уѣздп. . . .	102,250	53,229	52,1
	Въ мѣст. и зашт. гор.	111,112	68,761	61,9
	Въ селеніяхъ	621,882	29,065	4,7
	ИТОГО	**835,244**	**151,055**	**18,1**
	XI. ПОДОЛЬСКАЯ ГУБ.			
1	**Каменецкій у.** . . . 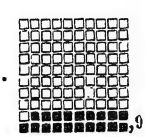	206,503	41,036	19,9
	Гор. Каменецъ-Подольскъ	29,103	16,878	58,0

№№ уѣздовъ.	Губерніи и уѣзды.	Всего населенія.	Евреевъ.	Процентъ еврейскаго населенія.
	Мѣст. и зашт. гор.	28,358	20,310	71,6
	Селенія	149,042	3,848	2,6
2	**Балтскій у.** 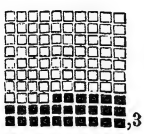 ,3	255,127	67,122	26,3
	Гор. Балта	23,762	18,538	78,0
	Мѣст. и зашт. гор.	35,736	31,646	88,6
	Селенія	195,629	16,938	8,7
3	**Брацлавскій у.** 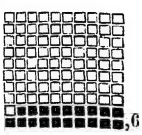 ,6	189,592	35,409	19,6
	Гор. Брацлавъ	7,805	5,183	66,4
	Мѣст. и зашт. гор.	33,115	26,156	79,0
	Селенія	139,672	4,070	2,9
4	**Винницкій у.** 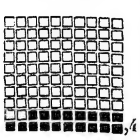 ,4	158,873	29,230	18,4
	Гор. Винница	19,797	9,996	50,5
	Мѣст. и зашт. гор.	20,420	12,628	61,8
	Селенія	118,656	6,606	5,6
5	**Гайсинскій у.** 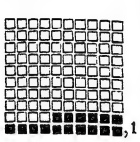 ,1	199,157	32,081	16,1
	Гор. Гайсинъ	9,875	5,245	53,1
	Мѣст. и зашт. гор.	24,706	18,060	73,1
	Селенія	164,576	8,776	5,3

№№ уѣздовъ.	Губерніи и уѣзды.	Всего населенія.	Евреевъ.	Процентъ еврейскаго населенія.
6	**Летичевскій у.** 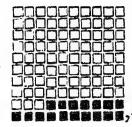	130,563	22,700	17,4
	Гор. Летичевъ	7,355	5,094	67,3
	Мѣст. и зашт. гор.	20,367	14,726	72,3
	Селенія	102,641	2,880	2,8
7	**Литинскій у.** 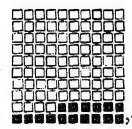	168,096	27,560	16,4
	Гор. Литинъ	7,147	4,782	66,9
	Мѣст. и зашт. гор.	31,563	17,589	55,7
	Селенія	129,386	5,189	4,0
8	**Могилевскій у.** 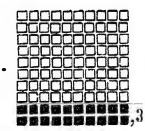	168,966	34,324	20,3
	Гор. Могилевъ	18,381	11,063	60,2
	Мѣст. и зашт. гор.	32,247	20,024	62,1
	Селенія	118,338	3,237	2,7
9	**Ольгопольскій у.** 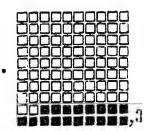	218,803	40,042	18,3
	Гор. Ольгополь	6,638	2,957	44,4
	Мѣст. и зашт. гор.	39,867	34,112	85,6
	Селенія	172,298	2,973	1,7

№№ уѣздовъ.	Губерніи и уѣзды.	Всего населенія.	Евреевъ.	Процентъ еврейскаго населенія.
10	**Проскуровскій у.** 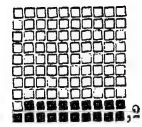	171,367	32,916	19,2
	Гор. Проскуровъ	14,396	9,848	68,4
	Мѣст. и зашт. гор.	26,866	18,798	70,0
	Селенія	130,105	4,270	3,3
11	**Ушицкій у.** 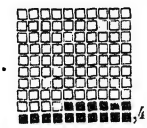	172,896	28,271	16,4
	Гор. Ушица	4,533	3,277	72,3
	Мѣст. и зашт. гор.	30,851	22,366	72,5
	Селенія	137,512	2,628	1,5
12	**Ямпольскій у.** 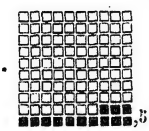	208,571	28,167	13,5
	Гор. Ямполь	4,608	2,504	54,3
	Мѣст. и зашт. гор.	27,115	19,686	72,6
	Селенія	176,848	5,977	3,4
	Всего въ Подольской губерніи:			
	Въ городахъ губернск. и уѣзди.	153,600	95,365	62,1
	Въ мѣст. и зашт. гор.	351,211	256,101	72,9
	Въ селеніяхъ	1,734,703	67,392	3,9
	ИТОГО	**2,239,514**	**418,858**	**18,7**

№№ уѣздовъ.	Губерніи и уѣзды.	Всего населенія.	Евреевъ.	Процентъ еврейскаго населенія.
	XII. ПОЛТАВСКАЯ ГУБ.			
1	**Полтавскій у.** 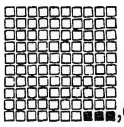	221,255	6,535	3,0
	Гор. Полтава	42,099	5,250	12,5
	Мѣст. и зашт. гор.	18,319	417	2,3
	Селенія	160,837	868	0,5
2	**Гадячскій у.** 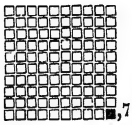	168,759	2,858	1,7
	Гор. Гадячъ	10,485	1,500	14,3
	Мѣст. и зашт. гор.	15,581	457	2,9
	Селенія	142,693	901	0,6
3	**Золотоношскій у.** 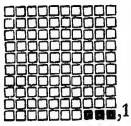	197,911	5,998	3,1
	Гор. Золотоноша	7,593	1,836	24,2
	Мѣст. и зашт. гор.	58,831	1,719	2,9
	Селенія	131,487	2,443	1,9
4	**Зѣньковскій у.** 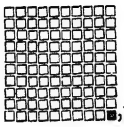	162,576	1,756	1,1
	Гор. Зѣньковъ	8,008	991	12,4

№№ уѣздовъ.	Губерніи и уѣзды.	Всего населенія.	Евреевъ.	Процентъ еврейскаго населенія.
	Мѣст. и зашт. гор.	30,514	358	1,2
	Селенія	124,054	407	0,3
5	**Кобелякскій у.** . . . 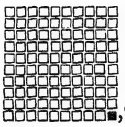 ,9	189,279	3,507	1,9
	Гор. Кобеляки.	13,918	2,205	15,8
	Мѣст. и зашт. гор.	45,493	627	1,4
	Селенія	129,868	675	0,5
6	**Константиноград. у.** 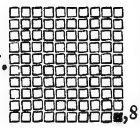 ,8	97,668	1,784	1,8
	Гор. Константиноградъ	4,120	546	13,3
	Мѣст. и зашт. гор.	11,766	289	2,5
	Селенія	81,782	949	1,2
7	**Кременчугскій у.** . 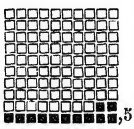 ,5	211,212	26,421	12,5
	Гор. Кременчугъ	48,800	23,900	49,0
	Мѣст. и зашт. гор.	18,855	1,139	6,0
	Селенія	143,557	1,382	0,9
8	**Лубенскій у.** . . . . 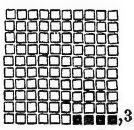 ,3	102,771	4,376	4,3
	Гор. Лубны	9,318	2,328	24,9
	Мѣст. и зашт. гор.	7,056	740	10,5
	Селенія	89,397	1,308	1,5

№№ уѣздовъ.	Губерніи и уѣзды	Всего населенія.	Евреевъ.	Процентъ еврейскаго населенія.
9	**Лохвицкій у.** 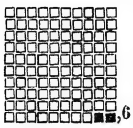	154,862	4,069	2,6
	Гор. Лохвица	9,210	1,957	21,3
	Мѣст. и зашт. гор.	16,704	771	4,6
	Селенія	128,948	1,341	1,1
10	**Миргородскій у.** 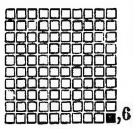	140,927	2,221	1,6
	Гор. Миргородъ	7,709	639	8,3
	Мѣст. и зашт. гор.	44,132	1,102	2,5
	Селенія	89,086	480	0,5
11	**Переяславскій у.** 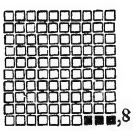	183,071	7,015	3,8
	Гор. Переяславъ	13,276	3,620	27,3
	Мѣст. и зашт. гор.	21,030	1,532	7,3
	Селенія	148,745	1,863	1,3
12	**Пирятинскій у.** 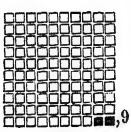	144,081	4,182	2,9
	Гор. Пирятинъ	4,758	1,601	33,7
	Мѣст. и зашт. гор.	11,769	926	7,9
	Селенія	127,554	1,655	1,3

№№ уѣздовъ.	Губерніи и уѣзды.	Всего населенія.	Евреевъ.	Процентъ еврейскаго населенія.
13	**Прилукскій у.** 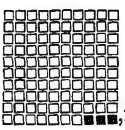	169,715	5,220	3,1
	Гор. Прилуки	13,053	2,470	18,9
	Мѣст. и зашт. гор.	9,145	363	4,0
	Селенія	147,517	2,387	1,6
14	**Роменскій у.** 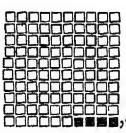	125,850	5,486	4,4
	Гор. Ромны	12,306	3,730	30,3
	Мѣст. и зашт. гор.	16,581	362	2,2
	Селенія	96,963	1,394	1,4
15	**Хорольскій у.** 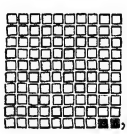	129,463	2,613	2,0
	Гор. Хороль	5,259	923	1,75
	Мѣст. и зашт. гор.	14,789	645	4,4
	Селенія	109,415	1,045	1,0
	Всего въ Полтавской губерніи:			
	Въ городахъ губернск. и уѣздн.	209,912	53,496	25,5
	Въ мѣст. и зашт. гор.	340,585	11,447	3,4
	Въ селеніяхъ	1,848,903	19,098	1,0
	ИТОГО	2,399,400	84,041	3,5

№№ уѣздовъ.	Губерніи и уѣзды.	Всего населенія.	Евреевъ.	Процентъ еврейскаго населенія.
	XIII. ТАВРИЧЕСКАЯ ГУБ.			
1	**Симферопольскій у.** 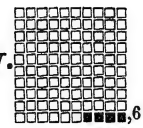	97,240	4,495	4,6
	Гор. Симферополь	29,019	2,709	9,3
	Мѣст. и зашт. гор.	25,677	1,730	6,7
	Селенія	42,544	56	0,1
2	**Бердянскій у.** . . . 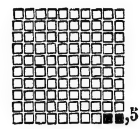	222,734	5,671	2,5
	Гор. Бердянскъ	18,053	1,725	9,6
	Мѣст. и зашт. гор.	10,882	1,214	11,2
	Селенія	193,799	2,732	1,4
3	**Днѣпровскій у.** . . . 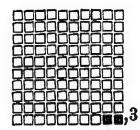	133,630	3,032	2,3
	Гор. Алешки	10,687	786	7,4
	Мѣст. и зашт. гор.	—	—	—
	Селенія	122,943	2,246	1,8
4	**Евпаторійскій у.** . . 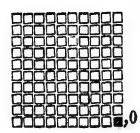	34,374	342	1,0
	Гор. Евпаторія	10,242	316	3,1

№№ уѣздовъ.	Губерніи и уѣзды.	Всего населенія.	Евреевъ.	Процентъ еврейскаго населенія.
	Мѣст. и зашт. гор.	—	—	—
	Селенія	24,132	26	0,1
5	**Мелитопольскій у.** 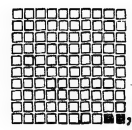	239,686	5,871	2,5
	Гор. Мелитополь	10,748	2,021	18,8
	Мѣст. и зашт. гор.	—	—	—
	Селенія	228,938	3,850	1,7
6	**Перекопскій у.** 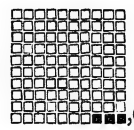	23,893	726	3,0
	Гор. Перекопъ	1,246	207	16,6
	Мѣст. и зашт. гор.	3,134	324	10,3
	Селенія	19,513	195	1,0
7	**Ялтинскій у.** 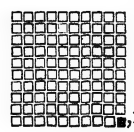	41,283	446	1,1
	Гор. Ялта	6,187	401	6,5
	Мѣст. и зашт. гор.	—	—	—
	Селенія	35,096	45	0,1
8	**Ѳеодосійскій у.** 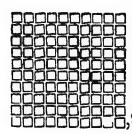	65,705	614	0,9
	Гор. Ѳеодосія	10,812	455	4,2

№№ уѣздовъ.	Губерніи и уѣзды.	Всего населенія.	Евреевъ.	Процентъ еврейскаго населенія.
	Мѣст. и зашт. гор.	2,774	13	0,5
	Селенія	52,119	146	0,3
	Всего въ Таврической губерніи:			
	Въ городахъ губернск. и уѣздн. . . .	96,994	8,620	8,9
	Въ мѣст. и зашт. гор.	42,467	3,281	7,7
	Въ селеніяхъ	719,084	9,296	1,3
	ИТОГО	**858,545**	**21,197**	**2,5**
	XIV. ХАРЬКОВСКАЯ ГУБ.			
1	**Харьковскій у.** . . . 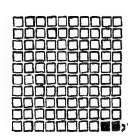 ,4	278,350	6,607	2,4
	Гор. Харьковъ	133,139	6,537	4,9
	Мѣст. и зашт. гор.	5,777	5	0,1
	Селенія	139,434	65	0,0
2	**Ахтырскій у.** . . . . 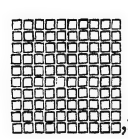 ,1	129,151	174	0,1
	Гор. Ахтырка.	23,223	99	0,4
	Мѣст. и зашт. гор.	—	—	—
	Селенія	105,928	75	0,1

№№ уѣздовъ.	Губерніи и уѣзды.	Всего населенія.	Евреевъ.	Процентъ еврейскаго населенія.
3	**Богодуховскій у.** 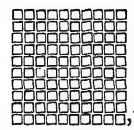	**110,134**	**146**	**0,1**
	Гор. Богодуховъ	10,268	33	0,3
	Мѣст. и зашт. гор.	5,771	—	0,0
	Селенія	94,095	113	0,1
4	**Валковскій у.** 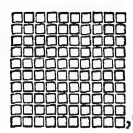	**121,291**	**35**	**0,03**
	Гор. Валки	7,185	15	0,2
	Мѣст. и зашт. гор.	—	—	—
	Селенія	114,106	20	0,0
5	**Волчанскій у.** 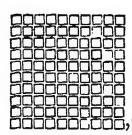	**146,156**	**36**	**0,02**
	Гор. Волчанскъ	15,200	27	0,2
	Мѣст. и зашт. гор.	—	—	—
	Селенія	130,956	9	0,0
6	**Зміевскій у.** 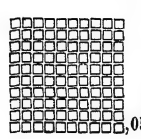	**200,157**	**96**	**0,05**
	Гор. Зміевъ	4,382	—	0,0
	Мѣст. и зашт. гор.	9,782	60	0,6
	Селенія	185,993	36	0,0

№№ уѣздовъ.	Губерніи и уѣзды.	Всего населенія.	Евреевъ.	Процентъ еврейскаго населенія.
7	**Изюмскій у.** . . . . 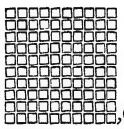 ,09	235,965	198	0,09
	Гор. Изюмъ.	17,989	73	0,4
	Мѣст. и зашт. гор.	15,374	59	0,4
	Селенія	202,602	66	0,0
8	**Купянскій у.** . . . . 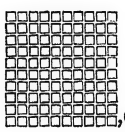 ,02	267,775	67	0,02
	Гор. Купянскъ	3,097	42	1,4
	Мѣст. и зашт. гор.	—	—	—
	Селенія	264,678	25	0,0
9	**Лебединскій у.** . . . 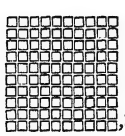 ,5	146,968	789	0,5
	Гор. Лебединъ.	17,993	59	0,3
	Мѣст. и зашт. гор.	6,761	—	0,0
	Селенія	122,214	730	0,6
10	**Старобѣльскій у.** . . 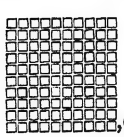 ,01	327,208	34	0,01
	Гор. Старобѣльскъ	7,916	28	0,4
	Мѣст. и зашт. гор.	—	—	—
	Селенія	319,292	6	0,0

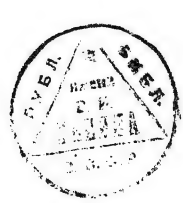

№№ уѣздовъ.	Губерніи и уѣзды.	Всего населенія.	Евреевъ.	Процентъ еврейскаго населенія.
11	**Сумскій у.**	197,108	292	0,1
	Гор. Сумы	14,630	155	1,1
	Мѣст. и зашт. гор.	12,565	66	0,5
	Селенія	169,913	71	0,0
	Всего въ Харьковской губерніи:			
	Въ городахъ губернск. и уѣздн. . . .	255,022	7,068	2,8
	Въ мѣст. и зашт. гор.	56,030	190	0,3
	Въ селеніяхъ	1,849,211	1,216	0,1
	ИТОГО	**2,160,263**	**8,474**	**0,4**
	XV. ХЕРСОНСКАЯ ГУБ.			
1	**Херсонскій у.**	365,101	55,008	15,1
	Гор. Николаевъ	66,335	9,462	14,3
	Гор. Херсонъ	49,807	23,000	46,2
	Мѣст. и зашт. гор.	63,153	6,996	11,1
	Селенія	185,806	15,550	8,4

№№ уѣздовъ	Губерніи и уѣзды.	Всего населенія.	Евреевъ	Процентъ еврейскаго населенія.
2	**Александрійскій у.** 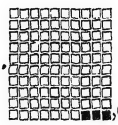	291,952	10,567	3,6
	Гор. Александрія	15,980	4,794	30,0
	Мѣст. и зашт. гор.	34,485	1,916	5,6
	Селенія	241,487	3,857	1,6
3	**Ананьевскій у.** . . . 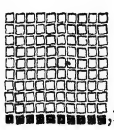	165,130	16,613	10,1
	Гор. Ананьевъ	15,210	7,650	50,3
	Мѣст. и зашт. гор.	12,623	4,408	34,9
	Селенія	137,297	4,555	3,7
4	**Елисаветградскій у.** 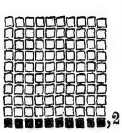	377,120	38,385	10,2
	Гор. Елисаветградъ	43,299	13,000	30,0
	Мѣст. и зашт. гор.	94,799	16,602	17,5
	Селенія	239,022	8,783	3,5
5	**Одесскій у.** . . . . . 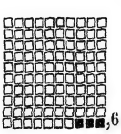	140,746	5,127	3,6
	Гор. Очаковъ	5,044	223	4,4
	Мѣст. и зашт. гор.	17,236	3,557	20,6
	Селенія	118,466	1,347	7,2

№№ уѣздовъ.	Губерніи и уѣзды.	Всего населенія.	Евреевъ.	Процентъ еврейскаго населенія.
6	**Тираспольскій у.** . . . 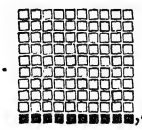	139,254	14,462	10,4
	Гор. Тирасполь	13,040	5,340	41,0
	Мѣст. и зашт. гор.	20,182	8,484	42,0
	Селенія	106,032	638	0,6
	Всего въ Херсонской губерніи:			
	Въ городахъ губернск. и уѣзди. . . .	208,715	63,469	30,4
	Въ мѣст. и зашт. гор.	242,478	41,963	17,3
	Въ селеніяхъ	1,028,110	34,730	3,4
	ИТОГО	**1,479,303**	**140,162**	**9,5**
	XVI. ЧЕРНИГОВСКАЯ ГУБ.			
1	**Черниговскій у.** . .	132,963	10,678	8,0
	Гор. Черниговъ.	19,003	6,940	36,5
	Мѣст. и зашт. гор.	10,827	849	7,8
	Селенія	103,133	2,889	2,8
2	**Борзенскій у.** . . . 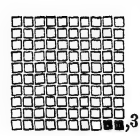	126,021	2,920	2,3
	Гор. Борзна.	11,722	912	7,8

№№ уѣздовъ.	Губерніи и уѣзды.	Всего населенія.	Евреевъ.	Процентъ еврейскаго населенія.
	Мѣст. и зашт. гор.	—	—	—
	Селенія	114,299	2,008	1,8
3	**Глуховскій у.** . . . 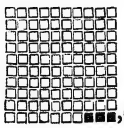 ,6	117,780	4,238	3,6
	Гор. Глуховъ.	16,500	2,964	18,0
	Мѣст. и зашт. гор.	—	—	—
	Селенія	101,280	1,274	1,3
4	**Городницкій у.** . . . 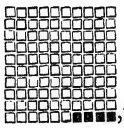 ,1	110,943	4,503	4,1
	Гор. Городня.	4,188	1,524	36,4
	Мѣст. и зашт. гор.	—	—	—
	Селенія	106,755	2,979	2,6
5	**Козелецкій у.** . . . . 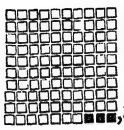 ,5	112,535	3,899	3,5
	Гор. Козелецъ.	4,169	984	23,6
	Мѣст. и зашт. гор.	—	—	—
	Селенія	108,366	2,915	2,7
6	**Конотопскій у.** . . 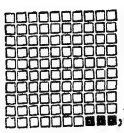 ,5	131,096	4,569	3,5
	Гор. Конотопъ.	19,367	2,494	12,9
	Мѣст. и зашт. гор.	—	—	—
	Селенія	111,729	2,075	1,9

№№ уѣздовъ.	Губерніи и уѣзды.	Всего населенія.	Евреевъ.	Процентъ еврейскаго населенія.
7	**Кролевецкій у.** 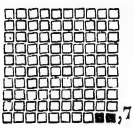	110,716	2,948	2,7
	Гор. Кролевецъ.	6,676	1,102	16,5
	Мѣст. и зашт. гор.	5,568	630	11,3
	Селенія	98,472	1,216	1,2
8	**Мглинскій у.** 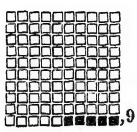	114,381	6,722	5,9
	Гор. Мглинъ.	8,416	2,501	29,7
	Мѣст. и зашт. гор.	—	—	—
	Селенія	105,965	4,221	4,0
9	**Новгородсѣверск. у.** 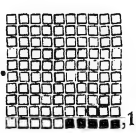	122,433	6,186	5,1
	Гор. Новгородъ-Сѣверскъ.	10,829	3,746	34,6
	Мѣст. и зашт. гор.	—	—	—
	Селенія	111,604	2,440	2,2
10	**Новозыбковскій. у.** 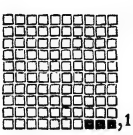	148,091	4,548	3,1
	Гор. Новозыбковъ.	11,298	1,407	12,5
	Мѣст. и зашт. гор.	1,389	49	3,5
	Селенія	135,404	3,092	2,3

№№ уѣздовъ.	Губерніи и уѣзды.	Всего населенія.	Евреевъ.	Процентъ еврейскаго населенія.
11	**Нѣжинскій у.** 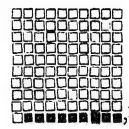	130,224	12,354	9,5
	Гор. Нѣжинъ	30,490	10,102	33,1
	Мѣст. и зашт. гор.	—	—	—
	Селенія	99,734	2,252	2,3
12	**Остерскій у.** 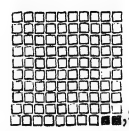	111,033	3,076	2,8
	Гор. Остеръ	3,201	508	15,9
	Мѣст. и зашт. гор.	—	—	—
	Селенія	107,832	2,568	2,4
13	**Сосницкій у.** 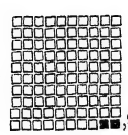	132,284	3,774	2,9
	Гор. Сосница	4,602	655	14,2
	Мѣст. и зашт. гор.	—	—	—
	Селенія	127,682	3,119	2,4
14	**Стародубскій у.** 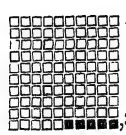	152,299	8,053	5,3
	Гор. Стародубъ	23,889	4,643	19,4
	Мѣст. и зашт. гор.	4,921	993	23,1
	Селенія	123,489	2,417	2,0

№№ уѣздовъ	Губерніи и уѣзды.	Всего населенія.	Евреевъ.	Процентъ еврейскаго населенія.
15	**Суражскій у.** . . . . 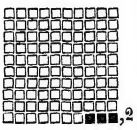	**143,651**	**4,649**	**3,2**
	Гор. Суражъ.	4,678	2,423	50,8
	Мѣст. и зашт. гор.	—	—	—
	Селенія	138,973	2,226	1,6
	Всего въ Черниговской губерніи:			
	Въ городахъ губернск. и уѣздн. . . .	179,628	42,905	24,0
	Въ мѣст. и зашт. гор.	22,705	2,521	11,1
	Въ селеніяхъ.	1,694,717	37,691	2,2
	ИТОГО.	**1,896,450**	**83,117**	**4,4**
	ГРАДОНАЧАЛЬСТВА.			
1	Одесское.	209,130	73,389	35,1
2	Керченское.	31,933	3,136	9,8
3	Севастопольское.	24,750	750	3,0
	ИТОГО.	**265,813**	**77,275**	**29,1**
	Всего въ 16 губерніяхъ и 3 градоначальствахъ	**25,481,856**	**2,920,639**	**11,5**

Сводная таблица.

Еврейское населеніе по губерніямъ.

№№ губерн.	Губерніи.	Всего населенія.	Евреевъ.	Процентъ еврейскаго населенія.
1	Бессарабская.	1,385,743	167,827	12,1
2	Виленская.	1,191,992	175,996	14,8
3	Витебская.	1,037,892	133,789	12,9
4	Волынская	1,946,438	289,820	14,9
5	Гроднепская.	1,163,525	229,574	19,7
6	Екатеринославская.	1,459,066	47,304	3,2
7	Кіевская	2,332,421	339,557	14,6
8	Ковенская.	1,419,493	269,399	19,0
9	Минская	1,410,754	283,194	20,1
10	Могилевская.	835,244	151,055	18,1
11	Подольская	2,239,514	418,858	18,7
12	Полтавская	2,399,400	84,041	3,5
13	Таврическая.	858,545	21,197	2,5
14	Харьковская.	2,160,263	8,474	0,4

№№ губерн.	Губерніи.	Всего населенія.	Евреевъ.	Процентъ еврейскаго населенія.
15	Херсонская.	1,479,303	140,162	9,5
16	Черниговская	1,896,450	83,117	4,4
	Итого.	25,216,043	2,843,364	11,3
	Градоначальства.	265,813	77,275	29,1
	ВСЕГО . .	25,481,856	2,920,639	11,5

ДІАГРАММЫ

еврейскаго населенія въ губернскихъ и уѣздныхъ городахъ.

I. Бессарабская губ.

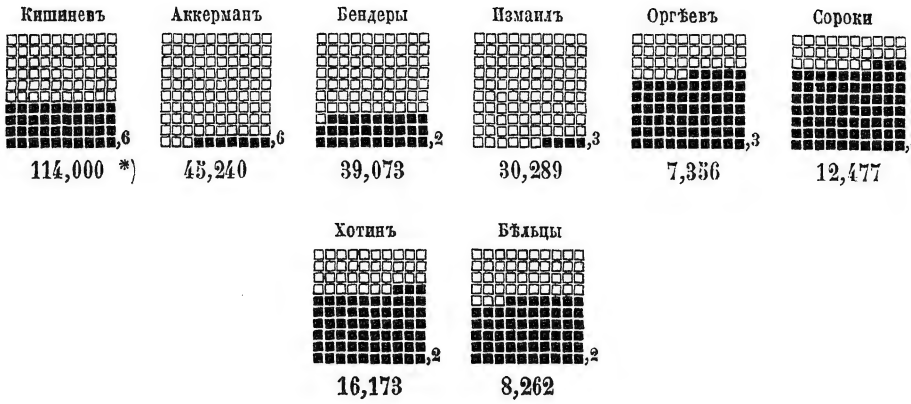

II. Виленская губ.

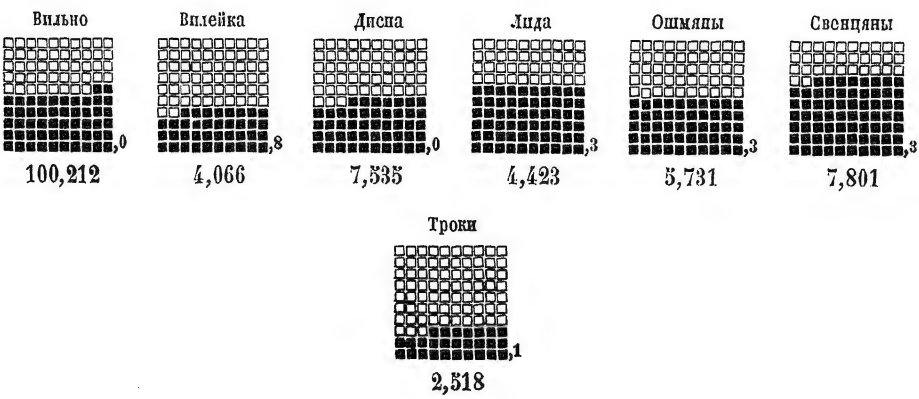

*) Цифры подъ діаграммами показываютъ число всѣхъ жителей въ городахъ.

III. Витебская губ.

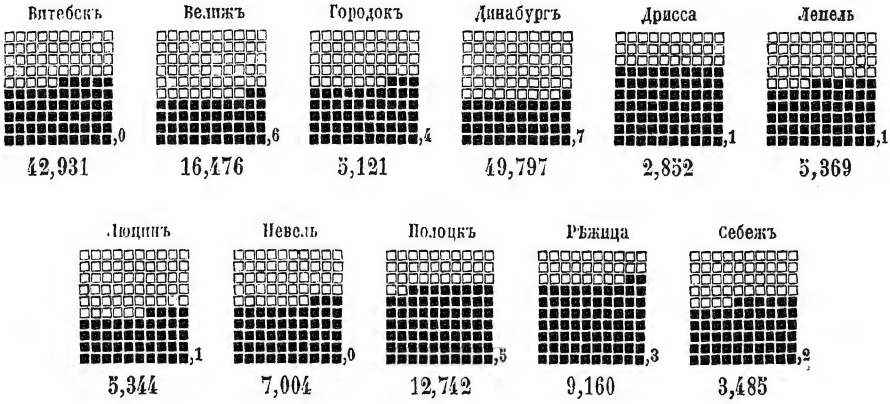

IV. Волынская губ.

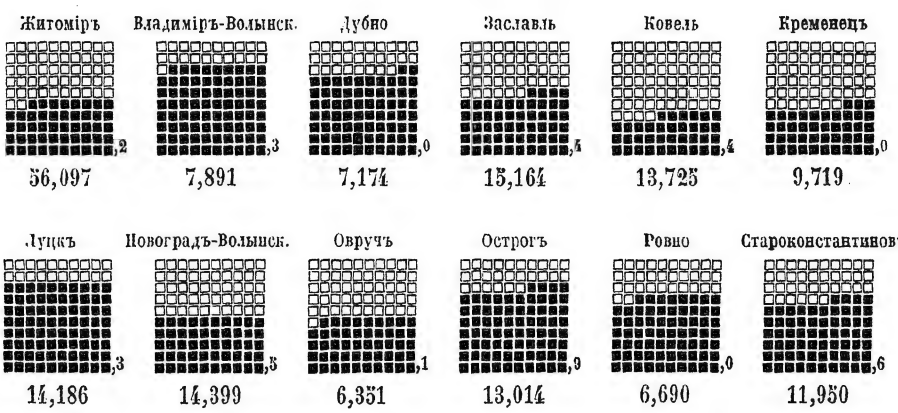

V. Гродненская губ.

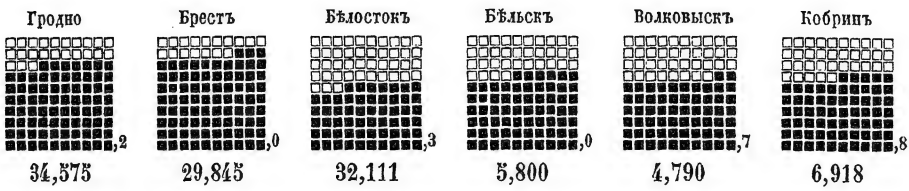

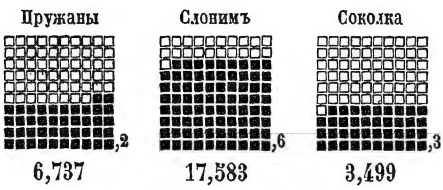

VI. Екатеринославская губ.

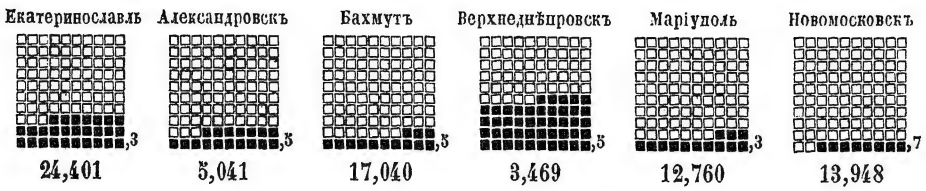

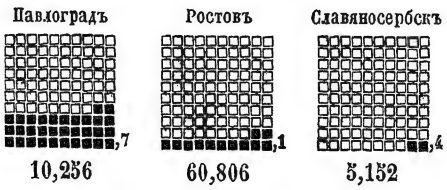

VII. Кіевская губ.

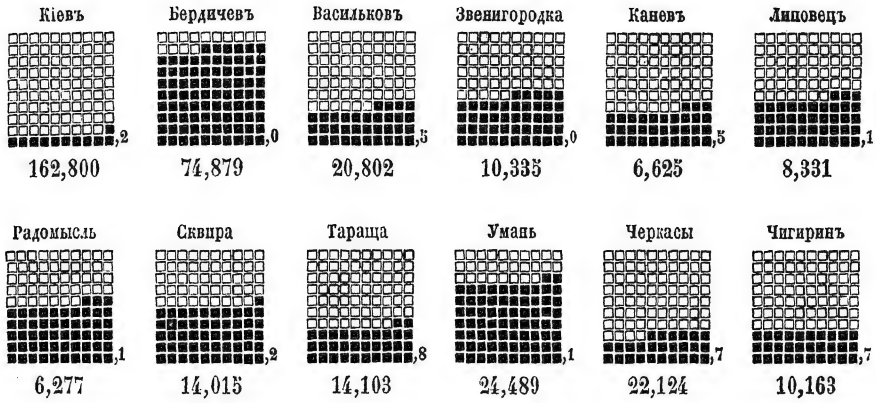

VIII. Ковенская губ.

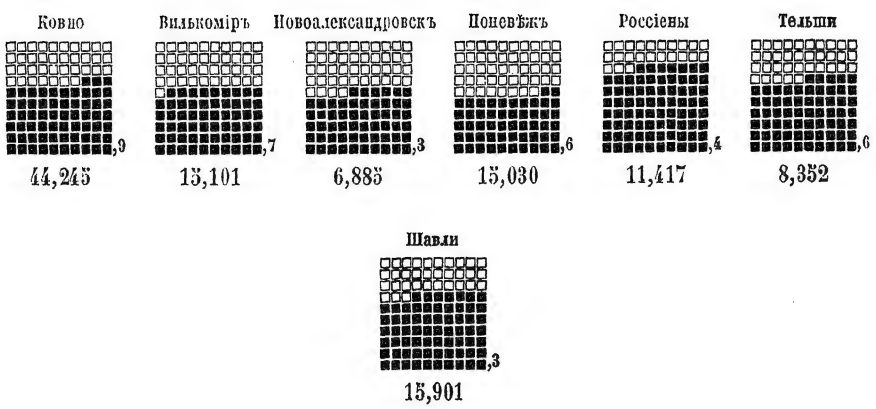

IX. Минская губ.

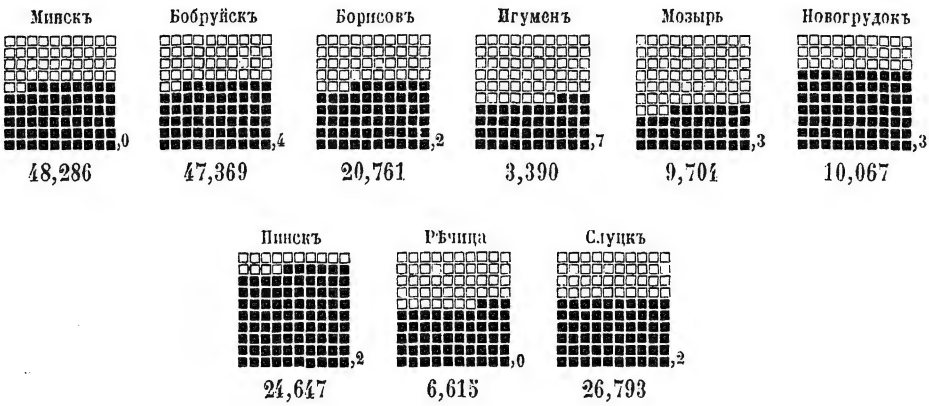

X. Могилевская губ.

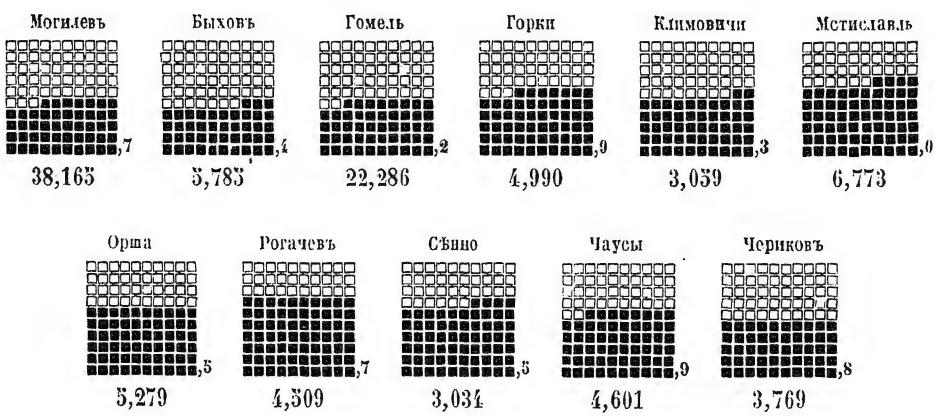

XI. Подольская губ.

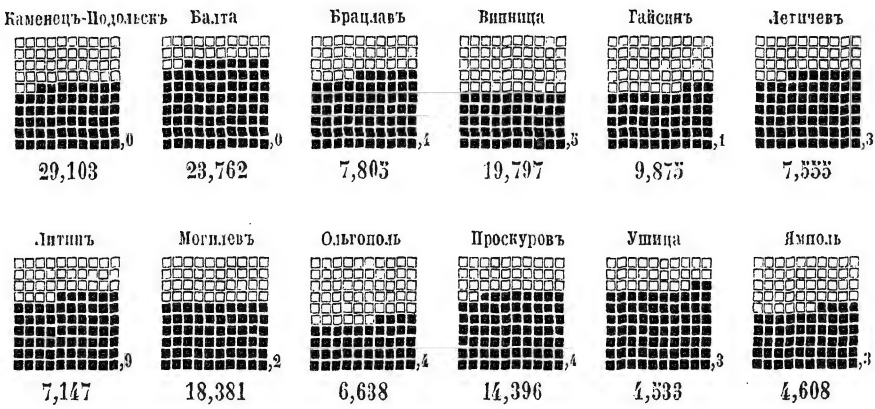

XII. Полтавская губ.

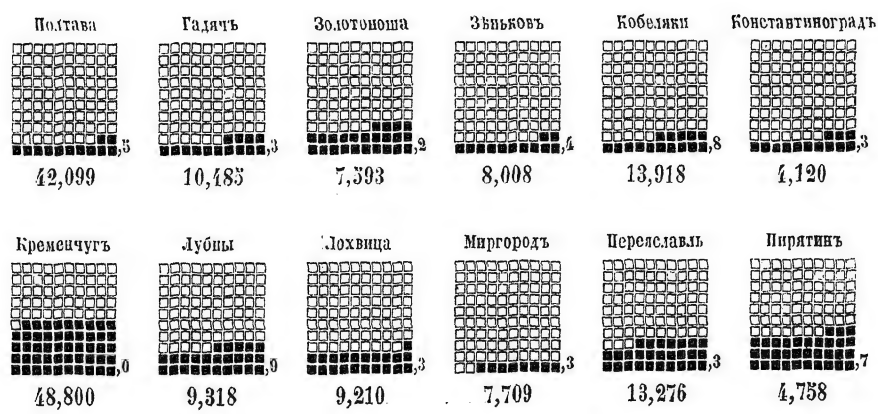

XIII. Таврическая губ.

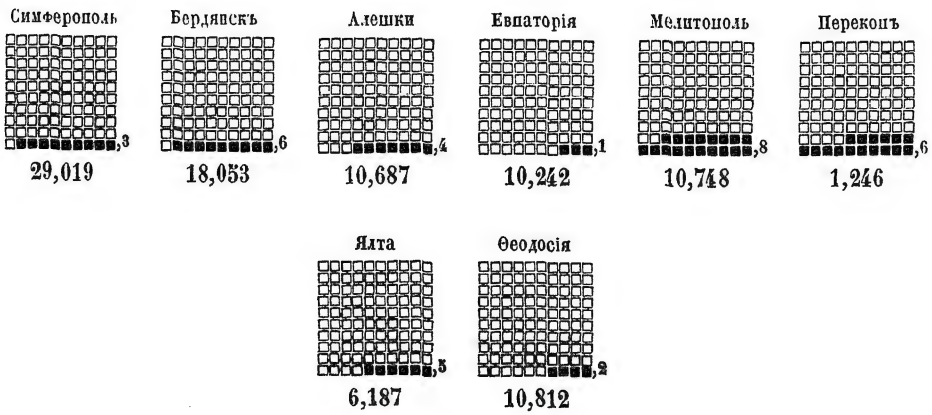

XIV. Харьковская губ.

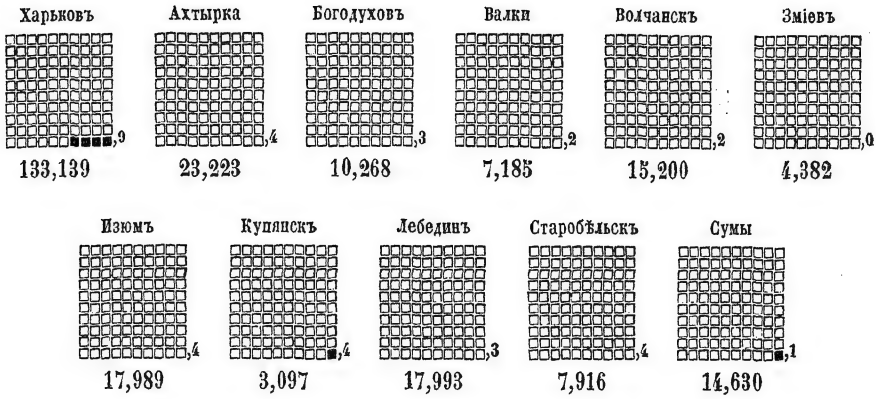

XV. Херсонская губ.

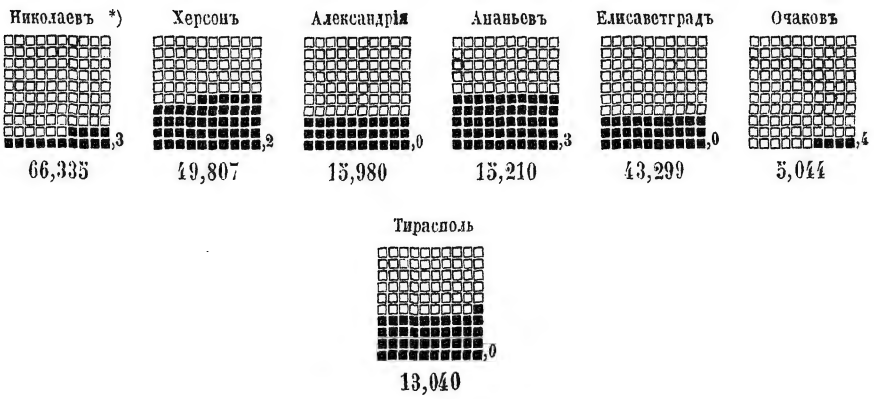

*) Г. Николаевъ, хотя и не входящій въ категорію губернскихъ и уѣздныхъ городовъ, помѣщенъ здѣсь, какъ самый важный городъ губерніи.

XVI. Черниговская губ.

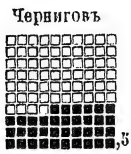

19,003

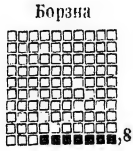

11,722

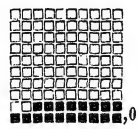

16,500

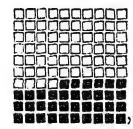

4,188

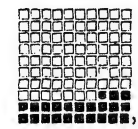

4,169

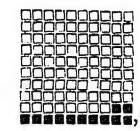

19,367

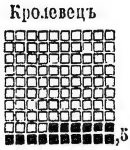

6,676

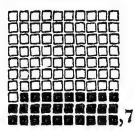

8,416

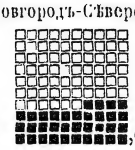

10,829

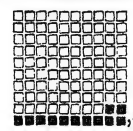

11,298

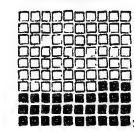

30,490

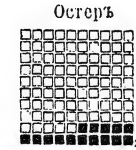

3,201

4,602

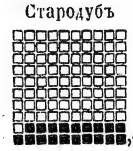

23,889

4,678

ЕВРЕЙСКОЕ ЗЕМЛЕВЛАДѢНІЕ

ВЪ ГУБЕРНІЯХЪ

БЕССАРАБСКОЙ, ВИТЕБСКОЙ, ВОЛЫНСКОЙ, ГРОДНЕНСКОЙ, ЕКАТЕРИНОСЛАВСКОЙ, КІЕВСКОЙ, КОВЕНСКОЙ, ПОДОЛЬСКОЙ, ПОЛТАВСКОЙ, ТАВРИЧЕСКОЙ, ХЕРСОНСКОЙ И ЧЕРНИГОВСКОЙ.

№№ уѣздовъ.	Губерніи и уѣзды.	Всей земли (десятинъ):	Въ томъ числѣ:			Во владѣніи и пользованіи евреевъ находится земли (десятинъ):				Процентъ земли во владѣніи и пользованіи евреевъ.
			Крестьянской.	Владѣльческой.	Прочей.	Всего.	На правѣ собственности.		Въ арендѣ.	
							У евреевъ земледѣльцевъ.	У евреевъ землевладѣльцевъ.		
	I. БЕССАРАБСКАЯ ГУБ.									
1	Кишиневскій у.	316,549	117,116	162,001	37,432	27,150	—	11,150	16,000	8,6
2	Аккерманскій —	682,096	499,722	165,690	16,684	41,200	—	19,200	22,000	6,0
3	Бендерскій —	504,779	286,687	194,830	23,262	29,100	—	18,600	10,500	5,8
4	Измаильскій —	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Оргѣевскій —	321,276	139,720	155,819	25,737	32,422	—	15,530	16,892	10,1
6	Сорокскій —	400,311	149,685	195,860	54,766	55,221	—	16,320	38,901	13,8
7	Хотинскій —	351,504	161,399	172,720	17,385	37,222	—	15,410	21,812	10,6
8	Ясскій —	469,566	181,886	252,123	35,557	54,434	—	13,000	41,434	11,6
	Итого	3,046,081	1,536,215	1,299,043	210,823	276,749	—	109,210	167,539	9,1
	Изъ 100% всей земли приходится		,4	,7	9,	,1	—	,6	,5	—
	II. ВИТЕБСКАЯ ГУБ.									
1	Витебскій у.	257,775	88,700	152,311	16,764	6,898	—	3,120	3,778	2,7
2	Велижскій —	348,655	96,968	225,237	26,450	19,004	—	13,832	5,172	5,5
3	Городокскій —	283,924	130,096	100,029	53,799	7,317	—	5,537	1,780	2,6
4	Динабургскій —	371,082	165,154	188,363	17,565	3,076	—	—	3,076	0,8
5	Дриссенскій —	252,678	89,507	157,975	5,196	1,589	—	9	1,580	0,6

№№ уѣздовъ.	Губерніи и уѣзды.	Всей земли (десятинъ):	Въ томъ числѣ: Крестьянской.	Въ томъ числѣ: Владѣльческой.	Прочей.	Во владѣніи и пользованіи евреевъ находится земли (десятинъ): Всего.	На правѣ собственности. У евреевъ земледѣльцевъ.	На правѣ собственности. У евреевъ землевладѣльцевъ.	Въ арендѣ.	Процентъ земли во владѣніи и пользованіи евреевъ.
6	Лепельскій у.	304,648	126,872	161,502	16,274	6,987	327	756	5,904	2,3
7	Люцинскій —	439,718	124,506	288,362	26,850	13,471	—	15	13,456	3,1
8	Невельскій —	293,104	127,923	144,764	20,417	852	—	39	813	0,3
9	Полоцкій —	371,557	108,486	193,686	69,385	14,759	422	8,860	5,477	4,0
10	Рѣжицкій —	300,600	125,296	169,930	5,374	1,947	—	5	1,942	0,6
11	Себежскій —	274,505	112,257	142,037	20,211	1,300	—	—	1,300	0,5
	Итого	3,498,246	1,295,765	1,924,196	278,285	77,200	749	32,173	44,278	2,2
	Изъ 100% всей земли приходится		,0	,0	,0	,2	,0	,9	,3	—
	III. ВОЛЫНСКАЯ ГУБ.									
1	Житомірскій у.	652,692	212,417	397,067	43,208	32,050	27	1,905	30,118	4,9
2	Владимірволынскій —	524,525	247,742	201,134	75,649	29,810	—	19	29,791	5,7
3	Дубенскій —	326,215	135,762	166,999	23,454	19,771	100	728	18,943	6,1
4	Заславскій —	294,255	142,259	136,217	15,779	14,687	—	17	14,670	5,0
5	Ковельскій —	505,603	282,395	139,036	84,172	25,720	—	28	25,692	5,1
6	Кременецкій —	261,494	136,264	111,526	13,704	34,429	—	13	34,416	13,2
7	Луцкій —	527,737	222,803	281,590	23,344	19,412	205	39	19,168	3,7
8	Новоградволынскій —	479,962	195,806	246,721	37,435	50,885	60	545	50,280	10,6
9	Овручскій —	772,070	208,648	367,447	195,975	10,787	—	448	10,339	1,4
10	Острожскій —	234,896	112,345	113,225	9,326	29,077	—	10,154	18,923	12,4

№№ уѣздовъ.	Губерніи и уѣзды.	Всей земли (десятинъ):	Въ томъ числѣ: Крестьянской.	Владѣльческой.	Прочей.	Во владѣніи и пользованіи евреевъ находится земли (десятинъ): Всего.	На правѣ собственности. У евреевъ земледѣльцевъ.	У евреевъ землевладѣльцевъ.	Въ арендѣ.	Процентъ земли во владѣніи и пользованіи евреевъ.
11	Ровенскій у.	677,802	179,739	465,234	32,829	22,550	16	20	22,514	3,3
12	Староконстантиновскій —	222,878	110,565	96,481	15,832	30,094	—	—	30,094	13,5
	Итого	5,480,129	2,186,745	2,722,677	570,707	319,272	408	13,916	304,948	5,8
	Изъ 100% всей земли приходится		,9	,7	,4	,8	,0	,3	,5	—
	IV. ГРОДНЕНСКАЯ ГУБ.									
1	Гродненскій у.	332,057	145,023	100,828	86,206	28,135	—	3,794	24,341	8,5
2	Брестскій —	357,363	136,851	176,535	43,977	49,995	842	44	49,109	1,4
3	Бѣлостокскій —	218,935	100,900	100,269	17,766	13,312	—	62	13,250	6,1
4	Бѣльскій —	239,479	117,774	97,006	24,699	8,195	—	642	7,553	3,4
5	Волковыскій —	325,780	146,902	135,704	43,174	24,707	574	2,685	21,448	7,6
6	Кобринскій —	419,681	157,701	229,552	32,428	79,344	261	1,760	77,323	18,9
7	Пружанскій —	333,689	126,345	97,608	109,736	47,435	—	8,237	39,198	14,2
8	Слонимскій —	578,219	211,761	237,621	128,837	64,161	1,410	3,588	59,163	11,1
9	Сокольскій —	211,403	126,745	31,834	52,824	4,326	486	273	3,567	2,0
	Итого	3,016,606	1,270,002	1,206,957	539,647	319,610	3,573	21,085	294,952	10,6
	Изъ 100% всей земли приходится		,1	,0	,9	,6	,1	,7	,8	—

№ уѣздовъ.	Губерніи и уѣзды.	Всей земли (десятинъ):	Въ томъ числѣ: Крестьянской.	Владѣльческой.	Прочей.	Во владѣніи и пользованіи евреевъ находится земли (десятинъ): Всего.	На правѣ собственности. У евреевъ земледѣльцевъ.	У евреевъ землевладѣльцевъ.	Въ арендѣ.	Процентъ земли во владѣніи и пользованіи евреевъ.
	V. ЕКАТЕРИНОСЛАВСКАЯ ГУБ.									
1	Екатеринославскій у.	660,317	277,690	343,454	39,173			5,259	2,526	—
2	Александровскій —	886,299	370,660	464,793	50,816			8,352	11,108	—
3	Бахмутскій —	824,954	319,455	462,641	42,858			12,234	7,216	—
4	Верхнеднѣпровскій—	615,512	182,901	392,535	40,076			12,144	15,910	—
5	Маріупольскій —	762,142	604,609	88,447	69,086	149,322	30,257	6,503	10,462	—
6	Новомосковскій —	563,575	248,320	298,534	16,721			4,083	2,693	—
7	Павлоградскій —	772,823	277,918	484,330	10,575			1,404	6,503	—
8	Ростовскій —	335,468	184,529	105,368	45,571			5,257	—	—
9	Славяносербскій —	433,724	162,019	250,019	21,686			5,772	1,640	—
	Итого	5,854,814	2,628,101	2,890,121	336,592	149,322	30,257	61,007	58,058	2,5
	Изъ 100% всей земли приходится . . .		,9	,2	,9	,5	,5	,0	,0	—
	VI. КІЕВСКАЯ ГУБ.									
1	Кіевскій у.	479,729	214,193	197,471	68,065	18,625	—	141	18,484	3,9
2	Бердичевскій —	290,404	122,033	159,912	8,459	39,080	—	384	38,696	13,5
3	Васильковскій —	342,062	190,966	114,464	36,632	11,698	—	896	10,802	3,4
4	Звенигородскій —	289,381	146,706	116,656	26,019	14,975	—	41	14,934	5,2
5	Каневскій —	287,680	138,375	105,275	44,030	17,518	—	5	17,513	6,2

№№ уѣздовъ.	Губерніи и уѣзды.	Всей земли (десятинъ):	Въ томъ числѣ: Крестьянской.	Въ томъ числѣ: Владѣльческой.	Во владѣніи и пользованіи евреевъ находится земли (десятинъ): Всего.	На правѣ собственности. У евреевъ землевладѣльцевъ.	На правѣ собственности. У евреевъ землевладѣльцевъ.	Въ арендѣ.	Прочей.	Процентъ земли во владѣніи и пользованіи евреевъ.
6	Липовецкій у.	246,442	101,490	137,082	23,250	—	2	23,248	7,870	9,4
7	Радомысльскій —	781,011	277,798	431,381	41,532	—	4,459	37,073	71,832	5,3
8	Сквирскій —	330,423	136,645	173,797	29,745	—	2,126	27,619	19,981	9,0
9	Таращанскій —	285,081	131,044	123,842	28,001	—	2,527	25,474	30,195	9,8
10	Уманскій —	392,045	221,418	151,241	12,315	—	177	12,138	19,386	3,1
11	Черкасскій —	335,337	134,662	151,491	23,278	—	270	23,008	49,184	6,9
12	Чигиринскій —	270,076	133,220	113,383	12,978	—	449	12,529	23,473	4,4
	Итого	4,329,671	1,948,550	1,975,995	272,995	—	11,477	261,518	405,126	6,3
	Изъ 100% всей земли приходится		,9	,7	,3	—	,3	,0	,4	—
	VII. КОВЕНСКАЯ ГУБ.									
1	Ковенскій у.	299,534	102,295	160,265	4,810	20	253	4,537	36,974	1,6
2	Вилькомірскій —	473,578	234,304	210,599	7,405	41	1,472	5,892	28,675	1,6
3	Новоалександровскій —	427,096	211,101	178,839	3,008	1,252	135	1,621	37,156	0,7
4	Поневѣжскій —	487,903	220,693	244,092	4,467	182	—	4,285	23,118	0,9
5	Россіенскій —	564,272	238,076	293,856	10,705	196	555	9,954	32,340	1,9
6	Тельшевскій —	431,820	214,706	195,212	5,714	281	181	5,252	21,902	1,3
7	Шавельскій —	596,913	248,637	310,738	6,608	280	1,437	4,891	37,538	1,1
	Итого	3,281,116	1,469,812	1,593,601	42,717	2,252	4,033	36,432	217,703	1,3
	Изъ 100% всей земли приходится		,7	,7	,3	,1	,1	,1	,6	—

№№ уѣздовъ.	Губерніи и уѣзды.	Всей земли (десятинъ):	Въ томъ числѣ: Крестьянской.	Владѣльческой.	Прочей.	Во владѣніи и пользованіи евреевъ находится земли (десятинъ): Всего.	На правѣ собственности. У евреевъ земледѣльцевъ.	У евреевъ землевладѣльцевъ.	Въ арендѣ.	Процентъ земли во владѣніи и пользованіи евреевъ.
	VIII. ПОДОЛЬСКАЯ ГУБ.									
1	Каменецкій у.	250,652	97,353	139,167	14,132				25,607	—
2	Балтскій —	677,474	311,136	290,881	75,457				33,414	—
3	Брацлавскій —	260,419	139,523	86,509	34,387				7,456	—
4	Винницкій —	249,301	109,897	126,944	12,460				20,239	—
5	Гайсинскій —	305,482	152,998	123,473	29,011				10,732	—
6	Летичевскій —	229,579	118,713	84,446	26,420				7,782	—
7	Литинскій —	298,673	120,162	151,150	27,361	248,971	2,006	6,857	20,095	—
8	Могилевскій —	233,736	103,321	118,159	12,256				27,431	—
9	Ольгопольскій —	338,686	152,470	159,206	27,010				5,637	—
10	Проскуровскій —	232,215	109,738	114,947	7,530				42,035	—
11	Ушицкій —	236,146	104,294	110,926	20,926				23,964	—
12	Ямпольскій —	312,706	152,371	144,472	15,863				15,716	—
	Итого	**3,625,069**	**1,671,976**	**1,650,280**	**302,813**	**248,971**	**2,066**	**6,857**	**240,108**	**6,9**
	Изъ 100% всей земли приходится		,9	,4	,7	,9	,1	,2	,6	—
	IX. ПОЛТАВСКАЯ ГУБ.									
1	Полтавскій у.	277,549	110,490	161,217	5,842	5,518	—	2,928	2,590	2,0
2	Гадячскій —	196,938	113,182	75,387	8,369	10,991	—	1,225	9,766	5,6

№№ уѣздовъ.	Губерніи и уѣзды.	Всей земли (десятинъ):	Въ томъ числѣ: Крестьянской.	Владѣльческой.	Прочей.	Во владѣніи и пользованіи евреевъ находится земли (десятинъ): Всего.	На правѣ собственности. У евреевъ земледѣльцевъ.	У евреевъ землевладѣльцевъ.	Въ арендѣ.	Процентъ земли во владѣніи и пользованіи евреевъ.
3	Золотоношскій у.	331,376	160,112	155,925	15,339	16,703	—	2,189	14,514	5,0
4	Зѣньковскій —	187,452	98,210	86,739	2,503	5,178	—	1,218	3,960	2,8
5	Кобелякскій —	308,580	167,072	137,452	4,056	4,222	—	2,561	1,661	1,4
6	Константиноградскій —	528,906	191,002	325,651	12,253	15,859	—	5,875	9,984	3,0
7	Кременчугскій —	272,154	129,505	132,722	9,927	25,140	—	6,958	18,182	9,2
8	Лубенскій —	195,712	99,857	90,725	5,130	7,820	—	1,465	6,355	4,0
9	Лохвицкій —	215,756	115,271	96,346	4,139	15,061	—	485	14,576	7,0
10	Миргородскій —	213,717	109,702	101,443	2,572	19,352	—	697	18,655	9,1
11	Переяславскій —	314,010	156,157	138,214	19,639	30,628	—	9,079	21,549	9,8
12	Пирятинскій —	271,272	115,908	152,761	2,603	15,608	—	2,212	13,396	5,8
13	Прилукскій —	255,304	126,882	122,013	6,409	11,104	—	643	10,461	4,3
14	Роменскій —	214,381	124,963	86,190	3,228	8,362	—	277	8,085	3,9
15	Хорольскій —	269,707	108,296	159,016	2,395	21,669	—	3,024	18,645	8,0
	Итого	**4,052,814**	**1,926,609**	**2,021,801**	**104,404**	**213,215**	—	**40,836**	**172,379**	**5,3**
	Изъ 100% всей земли приходится		,8	,9	,6	,3	—	,1	,2	—
	X. ТАВРИЧЕСКАЯ ГУБ.									
1	Симферопольскій у.	443,229	50,624	342,433	50,172	22,006	—	21,906	100	5,0
2	Бердянскій —	750,736	672,227	28,855	49,654	2,387	17	—	2,370	0,3
3	Днѣпровскій —	1,023,401	368,991	360,225	94,185	19,128	49	4,501	14,578	1,9
4	Евпаторійскій —	500,719	18,781	371,792	110,146	9,819	—	6,394	3,425	1,9

№№ уѣздовъ.	Губерніи и уѣзды.	Всей земли (десятинъ):	Въ томъ числѣ: Крестьянской.	Въ томъ числѣ: Владѣльческой.	Прочей.	Во владѣніи и пользованіи евреевъ находится земли (десятинъ): Всего.	На правѣ собственности. У евреевъ земледѣльцевъ.	На правѣ собственности. У евреевъ землевладѣльцевъ.	Въ арендѣ.	Процентъ земли во владѣніи и пользованіи евреевъ.
5	Мелитопольскій у.	1,151,782	715,580	332,762	103,440	3,894	95	—	3,799	0,3
6	Перекопскій —	545,117	30,326	424,492	90,299	45,710	—	45,710	—	8,4
7	Ялтинскій —	137,578	53,469	69,289	14,820	5,835	—	5,835	—	4,2
8	Ѳеодосійскій —	589,025	52,519	451,783	84,723	853	—	234	619	0,2
	Итого	**5,141,587**	**1,962,517**	**2,581,631**	**597,439**	**109,632**	**161**	**84,580**	**24,891**	**2,1**
	Изъ 100% всей земли приходится		,2	,2	,6	,1	,0	,6	,5	—
	XI. ХЕРСОНСКАЯ ГУБ.									
1	Херсонскій у.	1,555,296	593,526	816,477	145,293	118,100	—	45,958	72,142	7,6
2	Александрійскій —	551,492	263,489	231,440	56,563	22,170	—	4,785	17,385	4,0
3	Ананьевскій —	775,825	181,617	563,955	30,253	54,532	—	30,695	23,837	7,0
4	Елисаветградскій —	1,320,386	509,878	695,186	115,322	119,828	—	28,949	90,879	9,1
5	Одесскій —	820,796	266,045	519,758	34,993	121,938	—	89,651	32,287	14,9
6	Тираспольскій —	622,700	216,426	378,222	28,052	36,325	—	18,805	17,520	5,8
	Итого	**5,646,495**	**2,030,981**	**3,205,038**	**410,476**	**472,893**	**—**	**218,843**	**254,050**	**8,4**
	Изъ 100% всей земли приходится		,0	,8	,2	,4	—	,9	,5	—

№№ уѣздовъ.	Губерніи и уѣзды.	Всей земли (десятинъ):	Въ томъ числѣ: Крестьянской.	Владѣльческой.	Прочей.	Во владѣніи и пользованіи евреевъ находится земли (десятинъ): Всего.	На правѣ собственности. У евреевъ земледѣльцевъ.	У евреевъ землевладѣльцевъ.	Въ арендѣ.	Процентъ земли во владѣніи и пользованіи евреевъ.
	XII. ЧЕРНИГОВСКАЯ ГУБ.									
1	Черниговскій у.	267,179	114,615	123,287	29,277	17,007	—	1,117	15,890	6,4
2	Борзенскій —	190,876	118,383	68,122	4,371	7,802	—	537	7,265	4,1
3	Глуховскій —	225,013	111,961	106,900	6,152	2,084	—	410	1,674	0,9
4	Городницкій —	299,853	121,997	146,327	31,529	29,278	—	15,440	13,838	9,8
5	Козелецкій —	216,603	112,070	102,421	2,112	3,282	—	369	2,913	1,5
6	Конотопскій —	207,377	119,626	81,648	16,103	11,884	—	5,194	6,690	5,7
7	Кролевецкій —	192,674	107,690	68,377	6,607	2,299	—	1,782	517	1,2
8	Мглинскій —	280,962	144,154	134,869	1,939	21,815	—	3,432	18,383	7,8
9	Новгородсѣверскій —	307,585	145,429	153,169	8,987	3,686	—	658	3,028	1,2
10	Новозыбковскій —	306,747	171,749	117,520	17,478	27,810	—	16,131	11,679	9,1
11	Нѣжинскій —	204,190	104,231	96,455	3,504	16,319	—	245	16,074	8,0
12	Остерскій —	251,326	94,276	46,551	110,499	7,829	—	3,679	4,150	3,1
13	Сосницкій —	292,048	123,129	150,796	18,123	24,092	—	15,786	8,306	8,2
14	Стародубскій —	263,533	127,857	122,706	12,970	14,917	—	3,565	11,352	5,7
15	Суражскій —	299,468	171,844	106,109	21,515	29,277	—	11,531	17,746	9,8
	Итого	**3,805,434**	**1,889,011**	**1,625,257**	**291,166**	**219,381**	—	**79,876**	**139,505**	**5,7**
	Изъ 100% всей земли приходится . . .		,7	,7	,6	,7	—	,0	,7	—

ПРИМѢЧАНІЕ.

Относительно Могилевской губерніи слѣдуетъ замѣтить, что хотя по отношенію къ плану собиранія данныхъ, свѣдѣнія по ней приведены губернскою комиссіею съ достаточною полнотою, при чемъ свѣдѣнія о числѣ всѣхъ жителей и евреевъ въ городахъ,—точно также какъ и о числѣ еврейскаго населенія въ губерніи,—близко согласуются съ данными Могилевскаго Губернскаго Статистическаго Комитета, сообщенными Центральному Статистическому Комитету въ вѣдомости о населеніи Могилевской губерніи за 1882 годъ,—но цифры *всего* населенія въ уѣздахъ (безъ городовъ) оказываются значительно пониженными, въ силу чего процентъ еврейскаго населенія (вообще точный для городовъ) выходитъ въ уѣздахъ и въ губерніи, въ настоящей работѣ, выше, чѣмъ по даннымъ Губернскаго Комитета,—что необходимо постоянно принимать въ расчетъ при соображеніяхъ, касающихся еврейскаго населенія Могилевской губерніи (Къ стр. III, строки 11—14).

ЗАМѢЧЕННЫЯ ОПЕЧАТКИ.

	Напечатано:	*Должно быть:*
На стр. 69, стр. 5 цифръ сверху	6,503	6,502
— — 73, — 13 — —	2,066	2,006

Діаграммы еврейскаго населенія

въ юго-западныхъ губерніяхъ Европейской Россіи,

входящихъ въ черту еврейской осьдлости.

	Бессарабская	Виленская	Витебская	Волынская	Гродненская
Губерніи	1.385.743.	1.191.992.	1.037.892.	1.946.438.	1.163.525.
Города (губернскій и уьздные)	272.870.	132.286.	160.281.	176.360.	141.858.
Мьстечки и заштатные города	103.504.	114.710.	50.423.	281.681.	165.093.
Селенія	1.009.369.	944.996.	827.188.	1.488.397.	856.574.

Евреи.

Остальное населеніе.

Цифры подъ квадратами показываютъ число душъ всего населенія.

	Екатеринославская	Кіевская	Ковенская	Минская	Могилевская
Губерніи	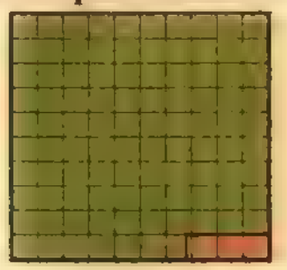 1.459.066.	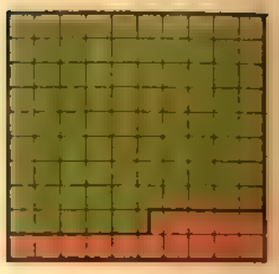 2.332.421.	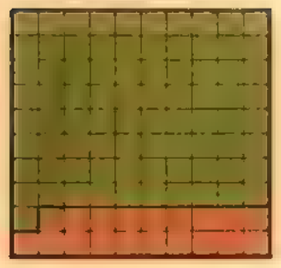 1.419.493.	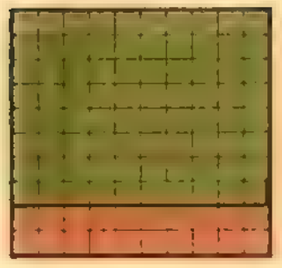 1.410.754.	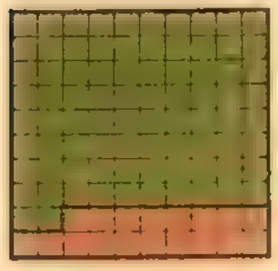 835.244.
Города (губернскій и уѣздные)	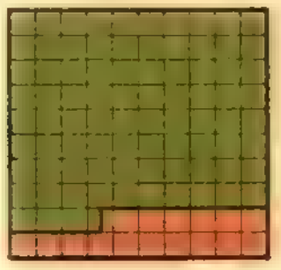 152.873.	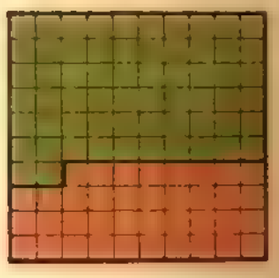 374.943.	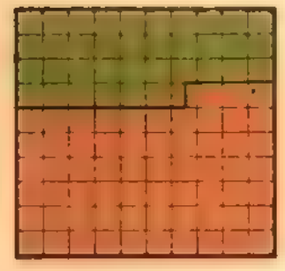 116.931.	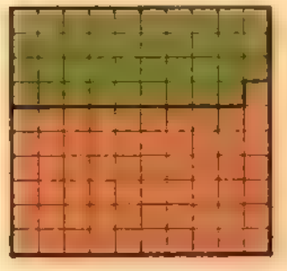 197.632.	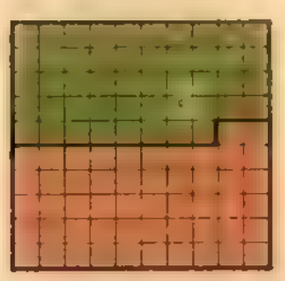 102.250.
Мѣстечки и заштатные города	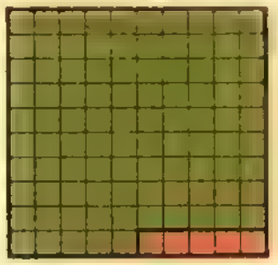 52.868.	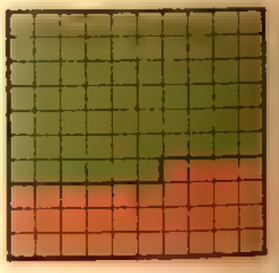 430.979.	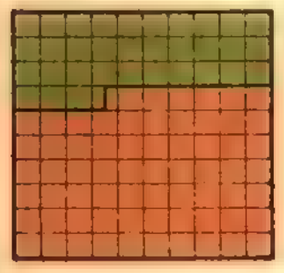 193.779.	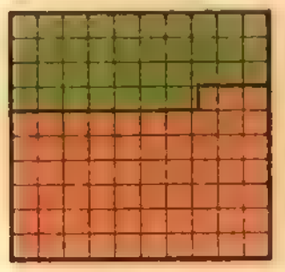 156.205.	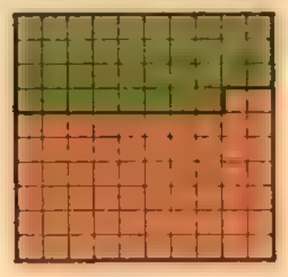 111.112.
Селенія	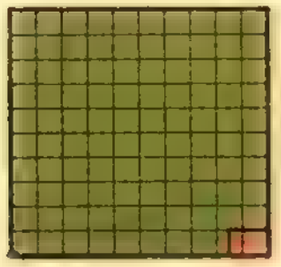 1.253.325.	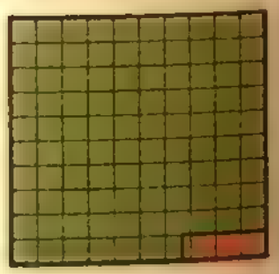 1.526.499.	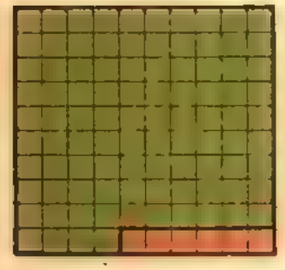 1.108.783.	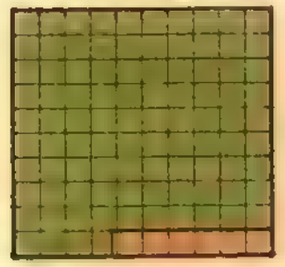 1.056.917.	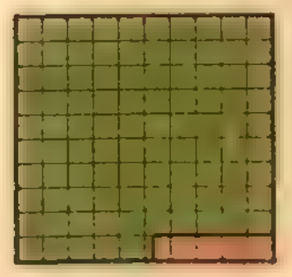 621.882.

	Подольская	Полтавская	Таврическая	Харьковская	Херсонская
Губерніи	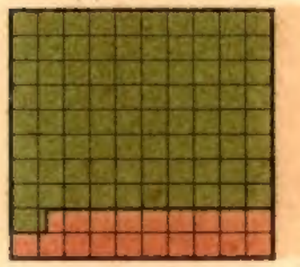	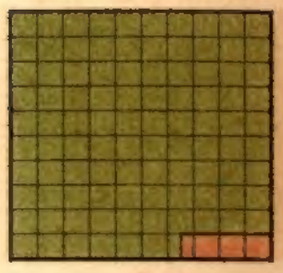			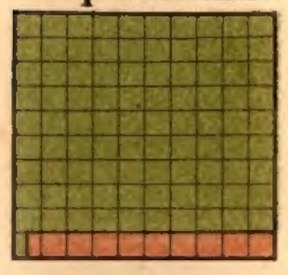
	2.239.514.	2.399.400.	858.545.	2.160.263.	1.479.303.
Города (губернскій и уѣздные)	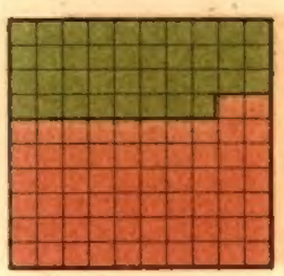	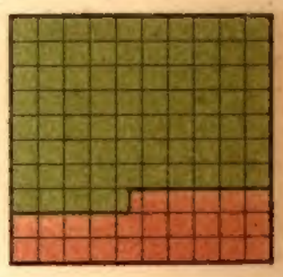	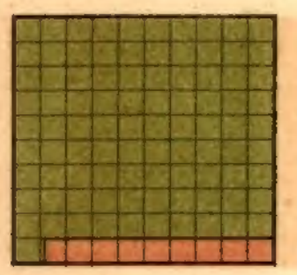		
	153.600.	209.912.	96.994.	255.022.	208.715.
Мѣстечки и заштатные города	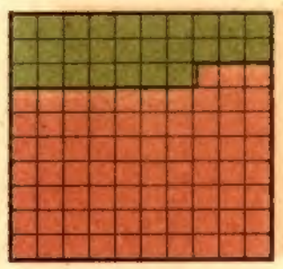	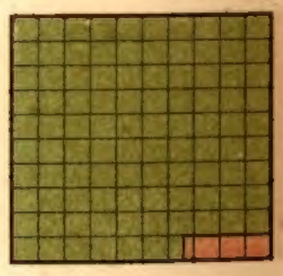	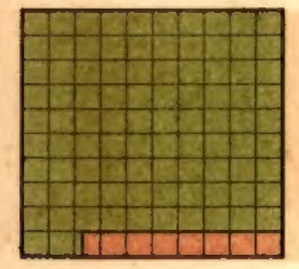	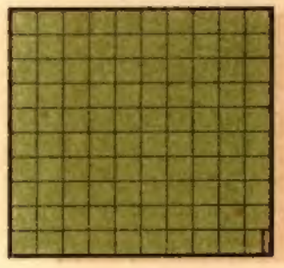	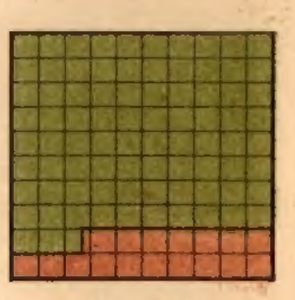
	351.211.	340.585.	42.467.	56.030.	242.478.
Селенія	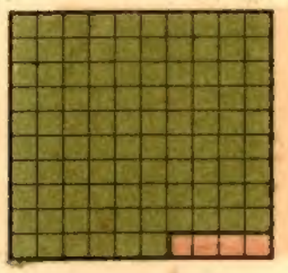		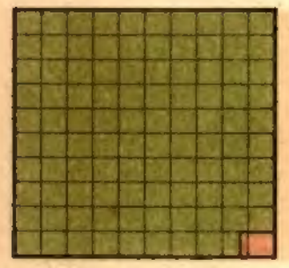	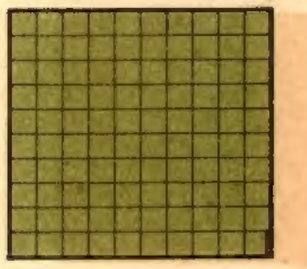	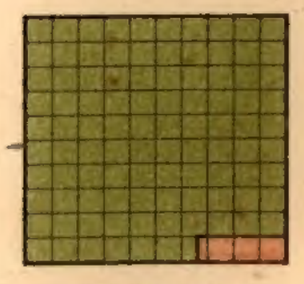
	1.734.703.	1.848.903.	719.084.	1.849.211.	1.028.110.

Губерніи

Черниговская

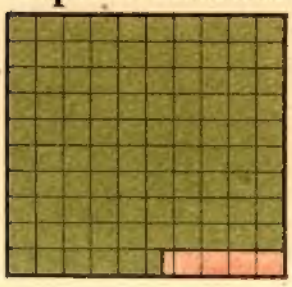

1.896.450.

Градоначальства

Города
(губернскій и уѣздные)

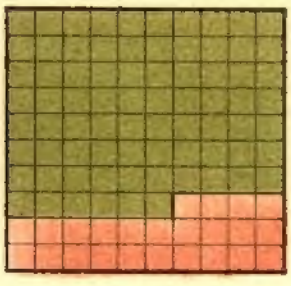

179.028.

Одесское

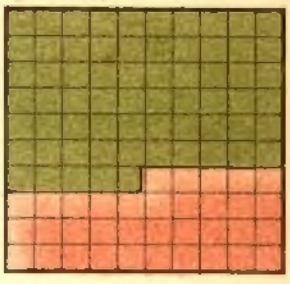

209.130.

Мѣстечки
и
заштатные
города

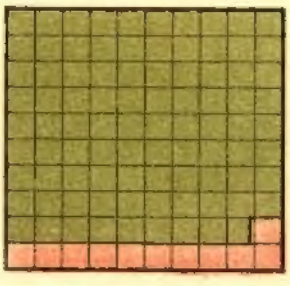

22.705.

Керченское

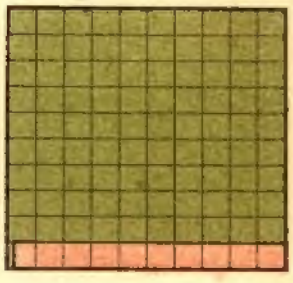

31.933.

Селенія

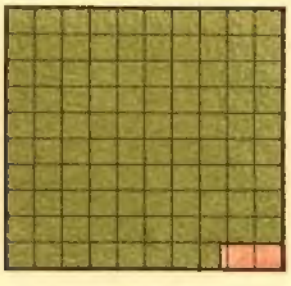

1.694.717.

Севастопольское

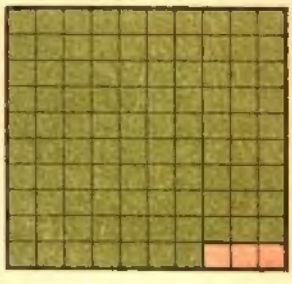

24.750.

Діаграммы еврейскаго землевладѣнія

въ губерніяхъ: Бессарабской, Витебской, Волынской, Гродненской, Екатеринославской, Кіевской, Ковенской, Подольской, Полтавской, Таврической, Херсонской и Черниговской.

Бессарабская губ.

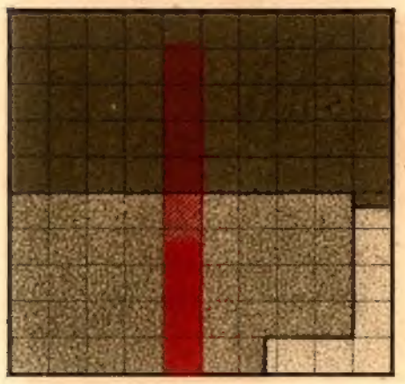

3.046.081.

Витебская губ.

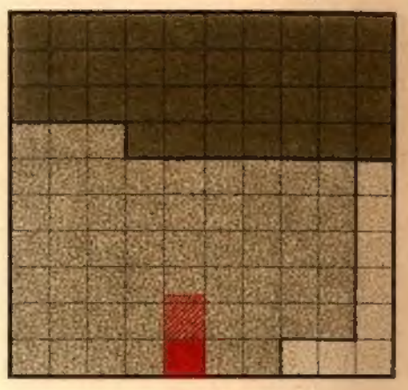

3.498.246.

Волынская губ.

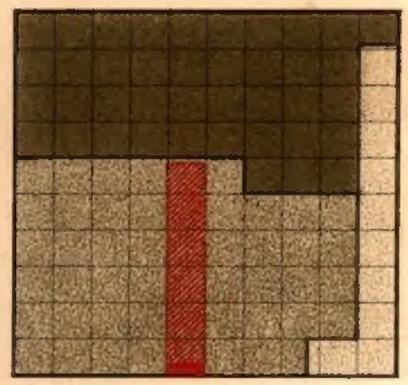

5.480.129.

Гродненская губ.

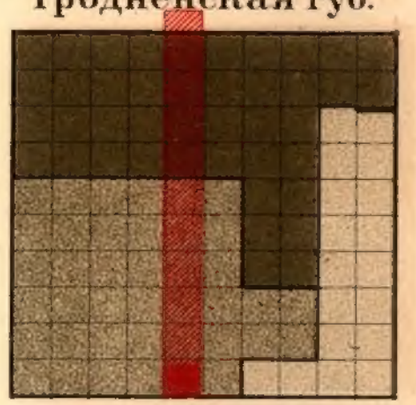

3.016.606.

Екатеринославская губ.

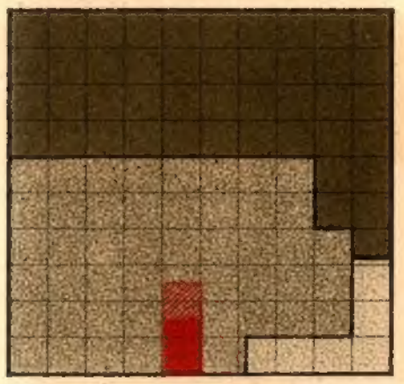

5.854.814.

Кіевская губ.

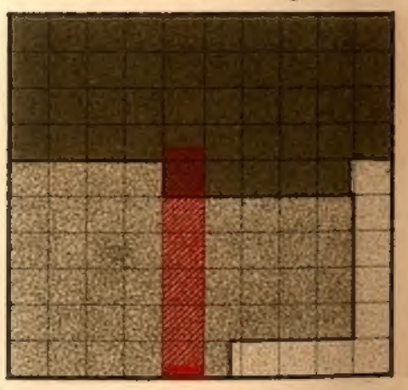

4.329.671.

Ковенская губ.

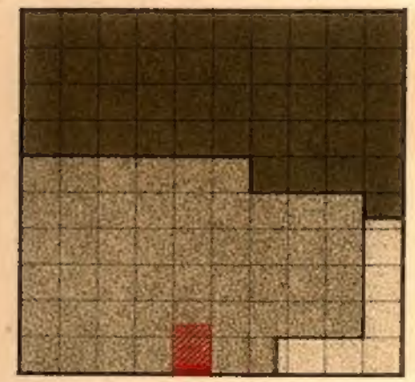

3.281.116.

Подольская губ.

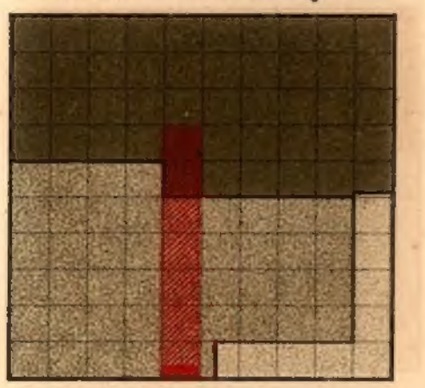

3.625.069.

Полтавская губ.

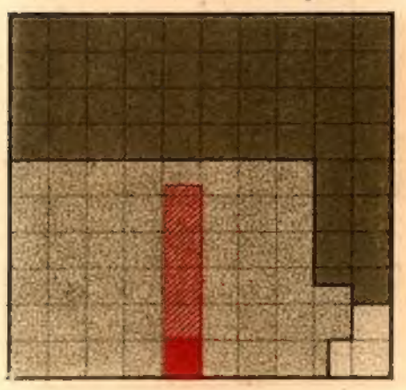

4.052.814.

Таврическая губ.

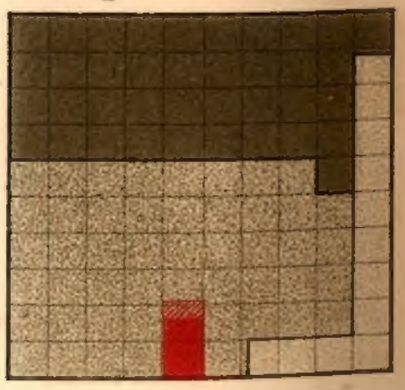

5.141.587.

Херсонская губ.

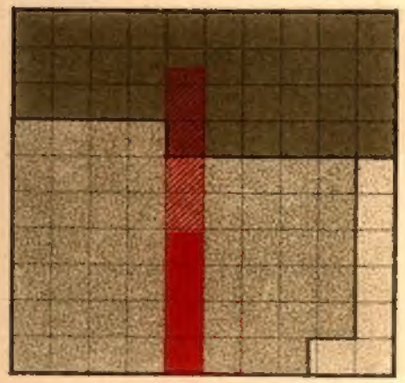

5.646.495.

Черниговская губ.

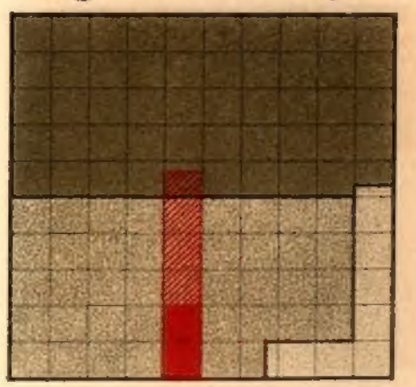

3.805.434.

Земля крестьянская — владѣльческая — прочая — *въ собственности евреевъ* — *въ арендѣ у евреевъ.*

Цифры подъ квадратами показываютъ количество всей земли въ губерніи въ десятинахъ.

КАРТА
ЮГО-ЗАПАДНЫХЪ ГУБЕРНІЙ
ЕВРОПЕЙСКОЙ РОССІИ
СЪ ПОКАЗАНІЕМЪ ПРОЦЕНТА
ЕВРЕЙСКАГО НАСЕЛЕНІЯ
ВЪ ЧЕРТѢ ЕВРЕЙСКОЙ ОСѢДЛОСТИ
ПО УѢЗДАМЪ.

Составлена Редакторомъ Центральнаго Статистическаго Комитета

В. АЛЕНИЦИНЫМЪ.

Масштабъ
Въ Англійскихъ дюймахъ 100 с.

1% и менѣе
Свыше 1% до 5% включ.
„ 5% „ 10% „
„ 10% „ 15% „
„ 15% „ 20% „
„ 20% „ 25% „
„ 25% „ 30% „
„ 30% „ 35% „
„ 35%

Азовское море

Черное море

КАРТОГР. ЗАВ. А. ИЛЬИНА ВЪ С.П.Б.